

pe m

Za téj dën
sva trpele več ...

...za prihodnost živén

... kak za
céjlo šoulo!

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
25. januarja,
2001,
70. številka

FOTO NATALIJA JUHNOV

Kulturni praznik se bliža. Počastili ga boste tako, da že danes vzamete v roke kakšno knjigo! Mi se vidimo 22. februarja!

SLAVKO L. VDRL V MERCEDES

BORISA H.

Bez tebe mi ruža ne miriše!

Pentute se (žal) morajo ukvarjati tudi z nižinami življenja, s kriminalom. Nedavno smo poročali o pobalinski potezi novinarja in avtoljubca BORISA H., ki je nenapovedano zasedel tricikel ekologa SLAVKA L. Ker je vozilo na nožni pogon hkrati osnovno Slavkovo delovno sredstvo, ta ni mogel opravljati svojega temeljnega poslanstva - čiščenja soboških ulic. Zato se je v glavi Slavka L. porodila misel o sladkem maščevanju. Izkoristil je trenutek slabosti lastnika mercedesa, to pa je že omenjeni Boris H. Ko ga za hip (ali dva, ker je zavil kam drugam) ni bilo v bližini dragocenega avta, se je prikradel in ga odtujil. Razburjeni Boris ni vedel, kdo je krivec, zahvaljujoč pozornosti pentutarskih fotoreporterjev pa je tu dokaz, kdo je storilec. Neuradno se je zvedelo, da ta nekje z Gorického, kjer je doma, ponuja blagovno menjavo: tricikel za mercedes! isš

KONČNO IZVIRNO, DOMAČE

NA KÜJKLI BRAVOOO!!!

Množica lokalov in lokalčkov, barov in barčkov, velikih in majhnih, okroglih in oglatih. V zadnjem času res ni problem najti prostora, ki ti ustreza in kjer si vzameš minuto, dve za kozarček in klepet s prijatelji. Praviloma se lastniki odločajo za zvoneča imena lokalov iz modernega, večinoma angleško govorečega sveta. A ker so Pentute po skrivnih kanalih ugotovile, da večina gostov v soboških lokalih ni Angležev ali Američanov, pač pa so kar Prekmurci, si nismo mogli kaj, da ne bi ovekovečili vsaj po naše hvalevredne odločitve. BRANKO ĐURINEK je namreč odprl na križišču Partizanske in Ulice Staneta Rozmana lokal z enim najbolj milozvočnih nazivov ta hip v Soboti: NA KÜJKLI. Tutajo, da jih ni malo, ki zahajajo tja samo zaradi ličnega pročelja, posebej pa izvirnega imena.

Nega lepšoga kak domača réjč!

Foto: ovša

GORANA GUTLJA NOSTALGIJA

Prispevek 1

NOSTALGY OFF FAZANERY... /Goran Gutalj.../

Uspel mu je veliki met, strelec jesehi je postal; Goran je prekmurski zet, a v Soboti le ni ostal...

Sa prekmurske ravnice ode putem HIT Gorice... Nosi primorska ga bura pa zabi' više neg'cjela Mura!!

Foto:FRBO

Iz HIT-a z ljubeznijo!

PRVA DAMA PRIHAJA NA PRVI TIR!

Pentute razkrivajo tisto, česar v drugih tutarskih časopisih ne vedo! Tako smo dobili (ni sicer uradno, a govornice so čedalje glasnejše) iz zanesljivih virov obvestilo, da lahko Regija računa na pomoč prve dame slovenske pop scene HELENE BLAGNE. Kot veste, se piše tudi ZAMAN - a prav nič zaman ni bilo pričevanje prvega med show-masterji pri nas, GEZE FARKAŠA. Uspelo mu je zagotoviti njen pristanek za sodelovanje na največjem

letošnjem spektaklu. Helena bo namreč uradna pevka na prvem vlaku, ki bo vesoljno Slovenijo popeljal po novi železniški progi v madžarsko prestolnico BUDIMPEŠTO. Zgodilo se bo februarja (če ne pride kaj vmes), o repertoarju pa se še dogovarjajo. Za zdaj je gotovo, da ne bo manjkala tista znana VOZI ME VLAK V DALJAVE (Marjana Deržaj je že sporočila, da nima nič proti), ker pa je naša pokrajina opredeljena poleg nove železnice predvsem z Muro, bo v prvem razredu luksuznega vlaka odmevala tudi GRENKA REKA. Geza bo (skromen kot je) pel spodnjo terco Srečno pot!

KRIKI (KJE SO ŠEPETANJA?)

Boš popéjvala na cugi?

Veš, da bom!

HRVATI NAJ NAS

»Pohorje - Hrvatska!«

*Če te trufin,
te rasčesnen!*

INTERSPORT

MURSKI VAL

TAKOJ ZA PANDAMI

Radijski kolegi iz Žute kuče (murskovalovci) so nedavno nastopili na močnem mednarodnem malonogometnem turnirju in se (kot običajno) izkazali. Predvsem z jezikanjem pred tekmo, ko so napovedovali gladko zmago, malo manj pa med njo in po koncu, ko so z igralkami PAND izgubili s 5 : 7. Poraz niti ni tako boleč, saj so si MV-jevci že prej zagotovili obstanek v družbi najboljših. Na fotografijah je skupinski posnetek obeh ekip in prizor z najkakovostnejše tekme turnirja. V akciji je SILVA EÖRY, najboljša strelka Murskega vala. Na tej tekmi je hranila moči za turnir, ki bo naslednje leto. Foto: frbo, gg

Prvi in najboljši slovenski balonarski pilot AVI ŠORN se je odločil pravilno: Abrahama je slavil kar v pokrajini ob Muri, ki velja za meko tovrstnih poletov. Vse skupaj se je dogajalo med prijatelji, najprej na višini 500 metrov nad Moravskimi Toplicami, kasneje na zemlji - zanesljivo je zanesljivo. Avi je absolutni rekorder v letenju najvišje od matere zemlje - dosegel je kar 10.000 metrov. Med balonarji je občutil tudi največ mraza, njegov -nižinski- temperaturni rekord znaša kar -50 stopinj. Brrrrr! Najpomembnejši pa je ekstrem, ki je zabeležen tudi v Guinnessovi knjigi rekordov - njegov najnižji let je namreč 200 metrov pod zemljo, zgodil pa se je v Postojnski jami. Je tudi edini med zdaj že kar množico slovenskih pilotov toplozračnih balonov, ki je štartal z morske gladine, edini, ki je letel na vseh celinah, čaka ga le še Antarktika. Boj ali manj v zraku je že 22 let in čast za regijo je, da najraje leti prav v Prekmurju. Med tem početjem opazuje ravnico in ugotavlja, da imamo Prekmurci v tem času novo narodno nošo - »šorc« in nož v roki.

ONA

BALONAR AVI ŠORN

*Na
zdravje,
Prekmurje!*

UČIJO SMUČATI, MI PA NJIH BRCATI ŽOGO!

Snežni stadion blizu Maribora je bil sončno januarsko nedeljo priča odpovedanemu ženskemu slalomu za svetovni pokal. Še dobro, da so ga (odpovedali), sicer bi se zgodila Hrvaška. In Maribor nikoli več ne bi bil tak, kot je ... Varnost je bila tudi brez najrazboritejših hrvaških navijačev BBB (vlak so ustavili v Pragerskem) slaba, zanjo so skrbeli policisti, delavci podjetja Varnost in redarji SK Branik.

*Kda de slalom na Srebrnon brejgi,
de stouposto snejg!*

Pohorje je bilo nekaj ur hrvaško ozemlje, prizori, kot je na foto 1, pa so se kar vrstili. Med obrazi (foto 2) smo zasledili tudi tri Prekmurce STANKA, DEJANA in JURETA, ki so sodelovali pri pripravi tekme. Na foto 3 pa občudujte glavno krivko za hrvaško smučarsko evforijo, JANICO KOSTELIČ. ACI

Kužiš?

P. S.: Prvi mož nacionalnega SLO-športa TONE VOGRINEC je nekoč izjavil, da ne bo več direktor reprezentanc, ko bo kateri Hrvat (ali Hrvatica) hitrejši od kakšnega slovenskega smučarja.

Pentute ugotavljajo, da je po drugi strani namesto Hrvatov na žogobrcarskem Euru 2000 igrala Slovenija, zato predlagamo zamenjavo: slovenski trenerji naj gredo v Zagreb sosede učiti igranja nogometa, oni pa naj pridejo v Kranjsko Goro trenirat male Janezke, kako se zavija med slalomskimi vratci. Narobe svet!

KOMPEN TAR

Čas: prednovoletni vrvež

Kraj: lekarna v Lendavi

Osebe: farmacevtska tehničnica, nervozna stranka, množica čakajočih, šefinja lekarne

Tehničnica: Izvolite, prosim!

Nervozna stranka: Pove tehničnici nekaj nerazumljivega, ker govori madžarsko.

Tehničnica: Oprostite, ne govorim madžarsko, ker sem prišla iz Murske Sobotice nadomeščat bolno kolegico. Mi, prosim, lahko poveste po slovensko.

Nervozna stranka, s povišanim glasom: Pove tehničnici še nekaj nerazumljivega, zato ta odide v ozadje lekarne po šefinjo lekarne, naj ji pomaga.

Šefinja (tudi sama Slovenka, ki nervozno stranko dobro pozna, saj gre za znano madžarsko profesionalno narodnostno funkcionarko): Gospa oprostite, kolegica je prišla sem le nadomeščat, zato ne govori madžarsko. S čim vam lahko postržem?

Nervozna stranka izstrelila rafal težkih besed, še naprej le v madžarščini, iz katerih se da razločno razumeti le: »Ali v tej lekarni nihče ne govori madžarsko?«

Množica čakajočih: Zaradi spora je čakanje daljše, eni se zabavajo, drugi podpirajo nervozno stranko, tretji lekarнице.

Prepir

v lekarni

Nauk: Pripadniki madžarske narodnosti na narodnostno mešanem ozemlju imajo z ustavo in zakoni zagotovljeno dvojezično poslovanje v vseh javnih zavodih, med katere lekarna nedvomno sodi. Uresničevanje te pravice narodnosti zahteva od vseh, ki poslujejo na tem območju, da zaposlujejo kadre, ki obvladajo oba jezika. Tiste, ki obvladajo samo enega, navadno slovenskega, izobražujejo in jih prisilijo v to, da se naučijo tudi madžarskega in ga po potrebi tudi uporabljajo. Organi madžarske narodnostne skupnosti imajo pravico in dolžnost, da opozarjajo na kršitev uresničevanja te pravice in zahtevajo njeno dosledno izvrševanje.

Pa vendar: Bolniški izostanki so že lahko razlog, da je v interesu funkcioniranja ustanove začasno pri okencu s strankami tudi kdo, ki krši načelo zagotovljene dvojezičnosti.

In: Ako dotična nervozna stranka meni, da je načelo kršeno, ima kup legitimnih možnosti, da na problem opozori prek organov madžarske narodnostne skupnosti ali kako drugače.

Gotovo pa med legitimne načine opozarjanja ne sodi prerekanje v lekarni sami, zviševanje glasu in zmerjanje nič krive nameščenke. Za sožitje tam živečih pripadnikov različnih narodov to gotovo ni posrečena pot opozarjanja na problem.

In še: Kaj naj porečem na številne primere, ko me sredi Lendave v javnem lokalu ne ogovorijo ne slovensko ne madžarsko, ampak samo v hrvaščini. Pa še nisem imel sreče, da bi naletel na kako nervozno stranko, ki bi zaradi tega zvišala ton.

MARJAN DORA

Oči so okna v notranjost človeka

Vsak je rojen za opravljanje svojega poslanstva in ima začrtano pot

Že Mali princ je v knjigi Antonia De Exuperyja razlagal, da kdor hoče videti, mora gledati s srcem. Toda le malokdo se lahko pohvali s tem, da je na svoji življenjski poti izbral poklic, pri katerem lahko iz vsega svojega srca pomaga, da vidijo tudi drugi.

Eden od takšnih ljudi je Satar Baghrizabehi, ki je zaposlen na očesnem oddelku soboške bolnišnice.

Marsikdo bo pomislil, da spada človek z znanjem specialista oftalmologa na veliko medicinsko univerzo ene od evropskih metro-pol ali vsaj na ljubljanski klinični center, toda med bolniki priljubljen in prijazen zdravnik si je za kraj življenja s svojo družino izbral Gornjo Radgono.

Satar Baghrizabehi se ukvarja z očesno kirurgijo in operira oči s pomočjo laserja. V zdravljenju in operiranju z laserjem vidi prihodnost medicine.

Vsak ima svojo pot

»Vsak je rojen za opravljanje svojega poslanstva in ima začrtano pot,« pravi Satar Baghrizabehi. Sam je že v otroških letih najraje listal po medicinskih knjigah in jih prebiral, čeprav njegovi starši niso bili zdravniki. Danes je zadovoljen, ker lahko s svojim delom pomaga ljudem, čeprav se je moral zaradi tega v življenju marsičemu odpovedati. »Toda zdravnik ne živi samo zase,« je prepričan. Z njim se strinjajo tudi njegovi trije bratje in štiri sestre, saj so si nekateri med njimi prav tako izbrali poklic v medicini.

Nihče ne ve vsega na svetu

»V soboški bolnišnici nas je malo, dela pa preveč, toda vsi se trudimo, da so bolniki zadovoljni,« je dejal Satar Baghrizabehi, ki se ukvarja z očesno kirurgijo in operira oči s pomočjo laserja. »Če povem po pravici, sem najprej premišljal o specialističnem študiju plastične kirurgije, nato pa čisto po naključju zašel na tako imenovano očesno področje,« je razložil. V zdravljenju in operiranju z laserjem vidi prihodnost medicine. Operacije z laserjem niso uspešne samo na očesnem, temveč tudi na drugih področjih medicine, vendar je

»Zdravnik ne živi samo zase,« je prepričan Satar Baghrizabehi. Danes je zadovoljen, ker lahko s svojim delom pomaga ljudem, čeprav se je moral zaradi tega v življenju marsičemu odpovedati.

poklic zdravnika takšen, da zahteva nenehno izobraževanje in izpopolnjevanje. »Nihče ne ve vsega na svetu, tudi jaz ne,« razmišlja naš sogovornik, ki trenutno opravlja magisterij, ki je povezan z laserskimi operacijami.

Najpomembnejša je družina

»Veseli me, da mi ob vsem mojem delu stoji ob strani tudi moja družina. Dobro se razumemo in to je najpomembnejše,« je dodal očesni kirurg. Prostega časa ima zelo malo, zato ga posveča ženi Vesni, sinu Denisu in hčerki Sari.

Skupaj se odpravijo na sprehod, se ustavijo ob ribniku ali obiščejo prijatelje. Življenje v Gornji Radgoni je pač drugačno od tistega, ki ga je preživljal med študijem v Ljubljani. »Tam sem večino časa preživel v centralni medicinski knjižnici, ki jo po pravici povedano zelo pogrešam, saj je tam shranjeno ogromno znanja. Če pa nisem bil v knjižnici, sem ostal doma v svoji garsonjeri ali sem hitel na pošto, odkoder sem telefoniral svoji ženi, se z njo pogovarjal o najini družini in se veselil njenega obiska v Ljubljani in vseh izletov, na katerih smo prepotovali Slovenijo,« se spominja Satar.

Vsi enaki

Poleg družine mu v življenju veliko pomeni tudi dejstvo, da so ga ljudje v deželi ob Muri dobro sprejeli in da sploh ne razmišljajo o tem, da Satar Baghrizabehi ni rojen Pomurec, zato je povedal: »Pri vas so vsi ljudje enaki, ne glede na to, odkod prihajajo.« S prekmurkim, prleškim ali štajerskim narečjem nima težav, čeprav je slovenščina njegov drugi jezik. Pravzaprav se je med študijem v Sarajevu najprej naučil srbohrvaščine. »Prav zanimivo je bilo v začetku poslušati, kako so moji pacienti iz prekmurščine prestavili jezik v ljubljansčino, ko so se pogovarjali z mano. Nato so ugotovili, da jih razumem, tudi če govorijo narečje. Meni so vaša narečja všeč in včasih se celo zalotim, da pridem domov in se z ženo pogovarjam v prekmurščini. Najbolj pomembno pa je to, da mi do sedaj še nobeden od bolnikov ni povedal, da me ne razume,« je bil zadovoljen.

Prepričanje o sivi mreni

Edino, kar ga moti pri ljudeh v naši pokrajini, je to, da včasih pokažejo premalo zanimanja za svojo bolezen in jim je čisto vseeno, kaj se bo z njimi zgodilo. »Kot da sploh ne bi hoteli vedeti, da so bolni. Ne zavedajo se, da so oči okna v notranjost človeka,«

Satar Baghrizabehi si je za kraj življenja s svojo družino izbral Gornjo Radgono, zaposlen pa je v soboški bolnišnici

je nekoliko razočaran naš sogovornik. Nato še doda: »Vsi so najprej prepričani, da imajo sivo mreno.« Veliko jih tudi meni, da je oftamologija veda, ki se ukvarja z izboljšanjem vida s pomočjo očal. V svetu so to področje prepustili optimetristom, oftamologi pa poskušajo pozdraviti vse bolezni, ki lahko prizadenejo oči in s tem tudi vid.

Že med Satarjevim študijem v Ljubljani je družina Baghrizabehi potovala po Sloveniji, prosti čas tudi danes izkoristijo za izlete. Fotografija je nastala na Bledu.

Imam toliko let, koliko jih živim

Na vprašanje o tem, zakaj si je Satar Baghrizabehi za svoje delo izbral prav soboško bolnišnico, za bivanje pa Gornjo Radgono, je povedal: »V Murski Soboti imam zelo dobre možnosti za delo, kolegi mi stojijo ob strani in mi pomagajo, predvsem pa so Pomurci zelo prijazni ljudje. Rad jim pomagam in jim prijaznost tudi vračam,« je razložil očesni kirurg. Tako ostaja v njegovem življenju le še želja, da bi veliko več časa lahko preživel z družino.

»Sam imam toliko let, kolikor jih živim in kolikor sem jih sam napolnil z občutji, delom in izkušnjami. Enako želim tudi svojim otrokom. Če se bodo ravnali po tem, jim bo pot do uspeha odprta,« je končal pogovor specialist oftamologije Satar Baghrizabehi, ki s svojo družino živi v Gornji Radgoni.

»Veseli me, da mi ob vsem mojem delu stoji ob strani tudi moja družina. Dobro se razumemo in to je najpomembnejše,« pravi Satar Baghrizabehi o ženi Vesni, hčerki Sari in sinu Denisu.

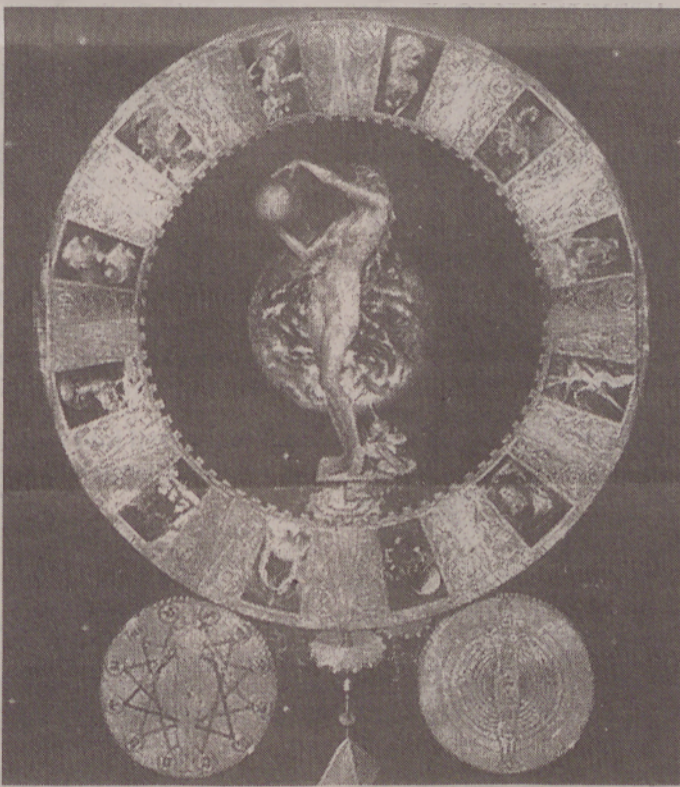
DEJAN FUJS

Individualno obdobje aquariususa

Zlato obdobje, ki se odpira z novim stoletjem, naj bi ukinilo smrtno nevarne bolezni, predvsem raka, ter omogočilo potovanje na druge planete. Vodnar naj bi prinesel kakovostnejše življenje, v katerem bodo zaljubljeni izkoristili vsak trenutek, ljubezen pa jih bo duševno obogatila, kajti v tisočletju, v katerega smo vstopili, naj bi je bilo manj, pa še ta naj ne bi bila vselej zvesta, kakovostna in trajna. Toda z ljubeznijo je vedno tako, da so bili zanjo potrebni vsaj trije: čas, iskrenost in ženska/moški. Od vseh naštetih stvari je čas eden najtežjih konceptov za razumljivost.

V minulih tisočletjih so sholastiki mislili, da čas ne more biti odvisen od dogajanja. V popolnoma praznem prostoru, v katerem ni ničesar, tudi časa ni. Kaj je bilo prej, preden je Bog ustvaril svet? Že sv. Avgustin se je mučil s tem vprašanjem. Neverjetna je čigotovitve, da je znanje, odkrito v zadnjih petih letih, količinsko enako opusu človeškega znanja od starih Grkov do včeraj. Računalniška tehnologija je postala človeku največji prijatelj, pomagalo, da je dobil samozavest in krila, s katerimi je »odletel v vesolje«. Že zdaj načrtujejo, kako bodo industrializirali mesec, kako bodo na posameznih planetih ali zvezdah zgradili najmodernejša mesta. Teorija relativnosti bo na svoj način omogočila potovanje v prihodnost. Nam pa bo še dalje ostalo vprašanje, kako humanizirati, kako vzgojiti človeka, da se ne bo obrnil

zoper sočloveka in z eno neumno ali celo nevedno potezo zdrobil v prah Zemljo, na kateri živimo.

Obdobje ribe se izteka: zvezdogledi vsak dan odkrivajo mistiko Zemlje in njen položaj znotraj zvezdnega sistema. Oni vedo, da ima Zemlja tri cikluse, ki se med sabo dopolnjujejo, povezujejo in preživljajo. Prvi cikel sestavljajo leto, meseci in dnevi, torej čas, v katerem Sonce prehodi pot zodiaka, v katerem je vodnar samo njegova dvanajstina ... Drugi cikel predstavlja vrtenje Zemlje okrog lastne osi, ko se dan spreminja v noč in ta v dan. Posledica tega vrtenja je, da Zemlja postopoma, ciklično »drsi« nazaj, to pa predstavlja njeno tretje gibanje. Matematiki so izračunali, da bi se obdobje vodnarja lahko začelo šele 2100. in bi trajalo do 4200., to pa je seveda samo približni izračun, ki ga nihče od nas ne bo mogel preveriti, čeprav nam genetiki obljublajo podaljšano življenje ...

V času ribe se je začelo obdobje religij in verstev, ločevanje duhovnega od posvetnega. Riba je rekla ribi: Jaz imam prav, ti nimaš prav. In moral je priti Jezus, da je presodil, kdo ima prav. Bil je to čas posrednikov med Bogom in človekom, to pa je mnogo lažje opravilo kot vzpostavitev odnosov človeka s človekom oziroma človeka do človeka. Vodnar je človeštvu ponudil poslednjo možnost: vrnil bo odgovornost posamezniku. Spoznanje novega človeka naj bi rešili avtoriteta in kolektivizem. Lepo se sliši: jutri (mišljeno v bližnji prihodnosti) skupnost ne bo več združevala ljudi, ki ne morejo eni brez drugih, marveč bo odkrila, ponudila prostor, kjer bo vsakdo lahko svobodno izražal svojo individualnost, samega sebe.

Kdo vidi dlje od modrecev, prerokovalcev prihodnosti, znanstvenikov in pesnikov? Novo tisočletje ali milenij, kot novinarji radi zapišejo, da bi dajali vtis, da so pametnejši in bolj učeni, se je začelo v znamenju vodnarja (21. 1.-19. 2.).

Mnogi so bili ob pogledu na človeško prihodnost skeptični, prej črnogledi kot optimisti. Čas vodnarja so hoteli zaznamovati z natančnostjo najboljšega računalja, a so v resnici samo plašili generacije nevednih bralcev, izgubljenih v labirintih vsakdanjih obljub in neuresničenih možnosti. Mistik Aleister Crowley je 1904. trdil, da se začne novo obdobje (eon) z nastopom Hora (Horus), sončnega boga v starem Egiptu. Tako namreč mu je dejal duh Egipčana na spiritistični seansi v Kairu. Hor je bil egiptovski bog sokol oziroma sončni sin s sokolsko glavo. Hor je bil masčeval smrt svojega očeta Ozirisa, ki ga je ubil bog Set. Osemdeset let sta se borila za nadvlado nad svetom. Set je Horu med bojem izkopal oči, a mu je mati Izida vrnila vid. Njegove oči so postale simbol za varnost države. Tisti, ki so obiskali egiptovske piramide, so se lahko srečali z narisanimi očmi na številnih hieroglifih in zidnih freskah. Egipčani so mu dali še ime Min, ki pomeni viden, ker je svet pač viden in prepoznaven s čutili. A mar ni bil Hor sin Izide in Ozirisa, ki sta bila v dvojni vlogi žene in moža oziroma sestre in brata ter zaljubljena še onstran groba? Zgodba o njuni ljubezni je preživela tisočletja in pustila simbol za skrivnostno »kemijo«, ki nastane med zaljubljenici, če je ljubezen res prava ...

Carl Jung je verjel Nostradamusu ter podprl njegove domneve, da se bo začelo novo obdobje okrog leta 2000. Peter Lemesurier pa v Evangeliju zvezd sodi, da se bo začelo 2100. vodnarjevo obdobje. Jose Arguelles je odkril sistem krogov na prastarem koledarju Mayev, kjer naj bi prišlo 336. leta, ki se ujema z našim letom 2012, do kolapsa globalne civilizacije. Tibetanec Djwhal Khul pa je rekel, da se bo 2025. pojavil četrty žarek, ki bo prinesel ravnovesje, potrebno za razumsko in čustveno očiščenje človeštva. Morton Edgar je po proučitvi matematičnih formul v Keopsovi piramidi ugotovil, da bo prišlo 1874. do Kristusove obnove, da bo svet dobil vse, kar je v zgodovini izgubil. Leta 2915 naj bi izbrana rasa doživela smisel Božjih otrok in resnično zavlada Zemlji ...

Ste si zapomnili letnice? To bo v prihodnji neskončnosti, ko bomo že zdavnaj poravnali tuzemske račune, se spremenili v prah in čakali, da nas bodo odkopali Marsovci veličine 0,0003 milimetra ali centimetra. Še pred tem pa nas je Marherita Hack obvestila, kako nesmiselno je verjeti, da imajo zvezde in planete kakršen koli vpliv na življenje na Zemlji. Toda internet jo je že prehitel in ponudil drugačno rešitev: horoskopomanijo. Naše babice se s tem niso ukvarjale, zdaj pa kaže, da bodo znak našega zoidaka morda vnesli celo v osebne izkaznice! Vodnarji imajo pri tem prednost: to je njihov čas - po horoskopu in sicer.

BRANKO ŠÖMEN

Velika

TRIPENKETA

Šest Prlekov in Prekmurcev smo tokrat »zamorili« z naslednjimi vprašanji:

1. Od februarja bo vozil v lak v Budimpešto. Boste kdaj sedli nanj, kam se boste peljali in zakaj?
2. Ljubiteljski napovedovalci vremena napovedujejo pozno zimo. Kakšno vreme bi se do aprila prileglo vašim kostem?
3. Vam govedina še vedno tekne kot lani?

VLADIMIRA MESARIČ

evangeličanska duhovnica, Apače

1 Povabilo na vožnjo z vlakom do Budimpešte sem dobila prav pred nekaj dnevi. V Budimpešti sem vsaj enkrat na leto: službeno ali obiščem sorodnike. Tako se bom v prihodnje morda res odločila za potovanje z vlakom. Sicer pa upam, da bo prinesla železnica Pomurju in Pomurcem res tisto dobro, kar nam obljublajo eni, in čim manj slabega, o čemer nam govorijo drugi.

2 Rada imam lepo, belo in stabilno zimo. Tako bi bilo všeč tudi mojim kostem v tem letnem času. Glede na to, da moram biti službeno pogosto z avtom na cesti, mi ustreza tudi takšno vreme, kot je, in ne smem poslušati svojih kosti.

3 Zadnje čase mi res tekne hrana z manj mesa, tako da nisem pomemben porabnik govedine. Vprašanje pa je, koliko bodo končno vplivale katastrofe vedno novih boleznih na zavest človeka in njegov odnos do vsega stvarstva. Dejstvo je: »Kako človek seje, tako bo tudi žel.«

LUKA BONAČIČ

trener nogometašev Mure, doma v SPLITU

1 Na Madžarsko grem redko, če bom pa spet šel, se bom gotovo peljal z vlakom. Z avtom imam slabo izkušnjo. V Budimpešti so mi namreč leta 1997 ukradli BMW-ja.

2 Ustrezala bi mi mediteranska klima. Sicer pa sem že štiri leta v Medžimurju, Zagorju, Prekmurju, tako da sem vajen nizkih temperatur – trenirali smo tudi pri –12 stopinjah. Kar moraš narediti, ni težko.

3 Med pripravami nogometašev sem vedno vegetarijanec in se mesu odpovem. Tudi drugače je v moji prehrani malo mesa in veliko testenin.

LUDVIK ORBAN

župan občine Hodoš

1 Seveda bom sedel na vlak proti Budimpešti, predvsem zaradi službenih zadev in dopusta.

2 Mojim kostem bo všeč vreme, kakršnokoli že bo. Hvala bogu, vsaj na to ljudje ne moremo vplivati.

3 Ne vem, ker je letos še nisem okusil.

MOHAMED MAZOUZI

urbanist - projektant,
Murska Sobota

1 Seveda bom! Šel bom v Budimpešto plesat čardaš!

2 Mojim kostem bi se prileglo sibirsko mešano s saharskim vremenom.

3 Govedina mi še bolj tekne kot lani, ne glede na »nore krave«.

LEA HOFMAN

pomočnica direktorja
Zdravilišča Radenci,
Črešnjevci

1 Upam, da bom kdaj našla čas in sedla na vlak že zaradi tega, ker do sedaj z vlakom nimam prevoženih skoraj nič kilometrov. Kam? Vedno je lepo, če se lahko pelješ novim doživetjem in ciljem nasproti.

2 Po koledarju se zima vedno konča sredi marca in vsako leto je za njo prišla pomlad, zato vem, da bo tudi letos. Za svoje kosti se prav nič ne bojim, četudi bi se zima zavlekla v april. Samo da za aprilom prideta topla pomlad in dolgo vroče poletje.

3 Vroči goveji juhi se je težko odpovedati. Sicer pa menim, da današnji tempo in način življenja bolj škodita zdravju kot dobra goveja juha.

LADISLAV LIPIČ

državni sekretar na ministrstvu
za obrambo, Murska Sobota

1 Prav gotovo. Če ne prej, pa takrat, ko bodo dokončani znameniti podvozi in nadvozi v našem mestu. Cilj bo lahko Budimpešta, vsekakor pa vmesna postaja Hodoš in obisk dobrega prijatelja in velikega »lovca« Lajčija.

2 Glede na ceno kurilnega olja vsaj 50 cm snega. Za moje kosti pa čim bolj toplo. Upam, da moja napoved ne bo prispevala k novim podražitvam. O vremenu pa »hvala bogu« ne odločamo ljudje.

3 Glede na zalogo in izbiro v naših mesnicah še bolj. Malo me sicer skrbi približevanje te goveje neumnosti našim mejam, vendar sem prepričan, da so prekmurska goveda pametna in ne pojedjo vsega ponujenega.

Velika TRIPENKETA

Pri Tkalcovih v Lipi je dedek Ivan postavil »žganjaro« tam okrog leta 1940. V tistih časih je bila med najsodobnejšimi in posel v njej je Ivanu dobro nesel. Več kot dvajset let je bil daleč naokoli znan mojster, ki zna skuhati odlično žganje. 1964. je umrl in po svojih močeh je delo nadaljeval njegov sin, vse pogosteje pa se je okrog kotlov in ognjišča sukala mali Jožek. Tam so pekli krompir in »pajali kruj«, tam so vaški možje pripovedovali najzanimivejše zgodbe na svetu.... »Teh spominov se ne da izbrisati. Pri Tkalcovih v Lipi bo »žganjara«, dokler bo vzdržala,« pravi Jože Tkalec in drži besedo.

V postopku žganjekuše se v šestih desetletjih nič ni spremenilo, sicer pa se staro dobro meša s sodobnim: Naci iz Turnišča ureja stvari prek mobilnega telefona, Milanu iz Lipe pa se krompir lepo zapeče kot nekoč.

GRUŠKOVA JE NAJBOUKŠA

V »liplanski žganjari« živijo spomini

V »liplanski žganjari« smo ob pomoči gospodarja eno januarskih sobot obujali spomine in razpoloženje je bilo pravo. Gospodar Jože in Milan sta se trudila predvsem okrog kotlov in žganja, drugi pa smo se bolj držali preobložene mize in uživali v vonjavah rjavo zapečene klobase, na palici jo ima Mitja, pečenega krompirja po Milanovem receptu, ki smo si ga mazali z »zabelon«, posebej pa je teknil »pajani kruj« po receptu Jožeta Režonje: domač kruh odrežeš za centimeter debelo, na tanko pomažeš z »zabelon«, lepo nastaviš na palico in držiš nad ognjem pod kotlom. Ko lepo rjavo zarumeni, kruh podrgneš s česnom in izdatno namažeš z »zabilon«. Verjemite, odlično je in že samo zaradi tega kruha se noč splača preživeti v »žganjari«!

Žganjekuha je zahtevno strokovno delo, pravi gospodar Jože, zato glavnino dela opravi z mojim pomočnikom Milanom Hohšteterjem. Začne se že pri materialu, od njega je odvisno, ali bo žganje dobro ali ne. Zelo pazljivo moraš naložiti kotel. Da se nam recimo tropine ne bi prismodile, na dno kotla naložimo slamo. Milan kuri kot pravi profesionalca, jaz pa skrbno pazim, da ravno prav teče najprej »plaviš«, ki ga potem še enkrat prekuhamo. Pri drugi kuhi po cevki najprej priteče »ficko«, močna zelenkasta tekočina, najboljše zdravilo proti revmi, ki jo, če hočemo imeti dobro žganje in pravo zdravilo proti revmi, moramo nakapljati v posebno posodo. V veliko pomoč so mi merilne naprave, ki jih je imela ta »žganjara« že vse od začetka. Namesto preskusa z ognjem na pokrovu kotla tu vse kontroliramo z merilnimi napravami.

IRMA

FOTO JURE

Med kuho, proces traja od dve do tri ure, je dovolj, da gospodar in pomočnik vse skupaj nadzorujeta, za vse druge, ki so se v »žganjari« zmeraj radi zbirali, pa je to čas za veselje in druženje. Harmonikarja Jožeta Zvera, po domače mu pravijo Šujster, so obstopili (od leve) gospodar Jože Tkalec, Stanko Zver, Nace iz Turnišča, Uroš Zdravec, Alojz Žerdin in skrajno desno Jože Hohšteter.

Najboljše je hruškovo žganje, takoj za njim je slivovka, najizdatnejše pa je vino – iz sto litrov nacurlja dvajset litrov dobrega žganja. Nekoč so v žganjari poskušali pridobiti celo limonino žganje, pa se poskus ni posrečil. Še iz sliv, ki niso prav povrele, nič ne priteče, dobro žganje pa se da dobiti tudi iz tropin, to pa smo lahko sami preverili.

»Žganjara« pri Tkalcovih pravzaprav mora ostati, tudi zato, da bodo prihodnji rodovi vedeli, kako se je nekoč živelo in delalo. Topla voda, ki odteka iz »žganjare«, se še vedno nabira v posebnem bazenu. Nekaj desetletij nazaj, ko doma še ni bilo kopalnic, je bila tam vaška kopalnica - male toplice - in še kakšno zanimivost bi se dalo izbrskati. Gospodarju vsa čast za vztrajnost, pristojnim pa sporočilo, da »žganjaro« pomagajo ohraniti kot etnološki spomenik, ki bo čez leta med domačine morda privabljal tudi turiste.

SOBOŠKI GROF PÁL SZÁPÁRY JE PRED STO LETI USTANOVIL PRVI MADŽARSKI AVTOMOBILISTIČNI KLUB - ZMAGAL NA DIRKAH IN POTOVAL DO VARŠAVE - V PREKMURJU JE VELJAL ZA ČRNEGA DIJAKA, »GRABONCIJAŠA«, KI SE VOZI NA ŠTIRIH KOLESIH

Grof Pali

ljubitelj avtomobilov

GUVERNER REKE IN PARLAMENTARNI POSLANEC JE ZAPRAVIL SOBOŠKO POSESTVO

Grof Pál Szápáry, zadnji lastnik soboške posesti, guverner Reke, parlamentarni poslanec in veliki ljubitelj avtomobilov. Dinastijo soboških Szápáryjev je v 16. stoletju ustanovil prednik György, borec proti Turkom. Soboško posestvo so kupili v 17. stoletju in uspešno gospodarili vse do pred sto leti.

Vest, da je ruski anarhist smrtno ranil Williama MacKinleya, 25. predsednika ZDA, ki so ga z mesta zločina odpeljali z avtomobilom in tudi zdravniki so z avtomobilom prispeli k ranjencu, ter da je njegov prijatelj iz Buffala z avtomobilom s hitrostjo 85 km/h divjal k umirajočemu, je presunila ves svet, ljubitelju jeklenih konjičkov, grofu Palu Szápáryju, pa dala nov zagon. Vse to se je zgodilo natanko pred sto leti, na prehodu v 20. stoletje, v Ameriki, ko so se Goričanci po blatnih kolovozih s kravjo prego en dan guncali do Murske Sobote. Toda njihov grof, Pal Szápáry, se je med potjo iz Budimpešte v Reko, kamor so ga klicala pomembna guvernerska opravila, z av-

že v Tattersallu so postavili na ogled štrikolesnike, na tamkajšnjem hipodromu pa priredili tekmo v hitrostni vožnji.

Zmagal je kdo drug kot grof Pál Szápáry, ki je z daimlerjem (24 KM) dirjal z neverjetno naglico 54 km na uro, so pisali v takratnem *Sportkedvelő újság* in ugibali, koliko avtomobilov je v njegovi lasti. Na naslovnici je slika njegovega Darracqa.

Septembra istega leta je naš rojak, ki je dobil po poroki s poljsko grofico sorodnike med plemiči družine Polocka, z avtomobilom Darracq (6,5 KM) iz Budimpešte krenil v Varšavo. Iz poljskega glavnega mesta se je napotil v Moskvo in Petrograd, a je kmalu uvidel, da se podaja v nevarno pustolovščino, in po krožni vožnji po notranjosti Rusije se je vrnil v Budimpešto. Novinarjem je povedal, da ga je vodila najtežja pot po okupiranem rusko-poljskem predelu, kjer sovražno razporejeno prebivalstvo še nikoli ni videlo avtomobilov.

Po dveh letih so ga zamenjali na čelu kluba, a ostal je častni predsednik do 1917. leta, do svoje prezgodnje smrti. Politični neuspehi, vojna, osebni porazi, materialne stiske so ga postavili na stranski tir. Tovariši so poslali svojemu prvemu predsedniku in ustanovitelju kluba ob položitvi v soboško grobnico le skromen lovorjev venec.

V literarni tednik *Társaság* so zapisali ob njegovi smrti nič kaj častitljive besede: »Ubogi grof Pali, prerano ga je pobralo. Njegova ljubka, ljubezniva, nervozna, nežna podoba je bila neločljivi del budimpeštanske elite in ob njegovi nenadni smrti smo globoko pretreseni. Na tem svetu ni bilo bolj agilnega, optimističnega, a tudi bolj neuspešnega človeka. Dokler je bil bogat, je svoje premoženje z obema rokama trosil med ljudi, ko pa je postal reven, je med ljudi z obema rokama trosil svoje donkihotske ideje ...«

Tak je bil naš grof Pali, ki je nadvse ljubil avtomobile.

Szápáryjev avtomobil znamke Darracq z naslovnice športnega časopisa iz leta 1901.

tomobilom pripeljal v Prekmurje, ki ga je najprej njegov oče Geza, nato pa še on zastopal v ogrskem parlamentu.

Prihajal je sicer bolj poredko, a vendar še dovolj pogosto, da so matere svoje poredne otroke strašile, češ pobral vas bo tisti graboncijaš, ki prihaja na štirih kolesih. Strah je bil odveč: grof ni imel časa niti za svoje posestvo, ki je poleg Sobote in trga Matrajanci obsegalo še 40 vasi in 4 puste, ki so jih njegovi predniki kupili od grofice Juliane Zichy v 17. stoletju. To kar so njegovi predniki skozi pet generacij uspeli pridobiti, je grof Pali počasi odnašal na štirih jeklenih kolesih. Zaljubljenec v avtomobile je po neuspelem poskusu nekaterih plemičev leta 1900 uspešno postavil na noge prvi madžarski avtomobilistični klub (Magyar Automobil Club), ki je združeval cvet plemiške in bogataške mladine ogrskega dela monarhije.

V program za leto 1901 so na prvo mesto zapisali dirke od Dunaja prek Gradca do Budimpešte ter razstavo na cilju. Pri izvedbi se je zataknilo in

Poslednje počivališče soboških grofov

Čarovnice, ujete v Kreftovem računalniku

V Sovjaku v občini Sv. Jurij ob Ščavnici sem oni dan obiskal Jakoba Krefta. Je eden starejših krajanov, ki ve skoraj vse, kar se je in kar se v kraju dogaja. In takrat sem se vračal domov prestrašen. Bal sem se srečanja s čarovnicami, ki se tukaj menda resnično pojavljajo.

Gospod Krefť ima spravljeno v svojem računalniku raznotero in obsežno ustno izročilo. In tokrat je tekla beseda o pravih čarovnicah, ki naj bi se sestajale v Sovjaku. In če so čarovnice ujete celo v Kreftovem računalniku, potem gre za dogajanja, ki jim je vredno verjeti.

Sogovornik mi je povedal, da je vaška bukev, ki raste na temačnem, globoko v zemljo vdrtem križišču v Sovjaku, stara več kot 200 let. Na drevesu naj bi se ob večerih zbirale sove in skovikale v noč, da so se domačini od strahu trdno zaklepali v bajte. In po teh nočnih pticah naj bi dobil kraj celo ime Sovjak.

Pod bukvijo so se torej zbirale čarovnice in včasih se menda še danes. Dogovarjajo se za nečedna početja. Včasih so jih na vejah sedeče sove stražile in obveščale, če se od kje bliža nepoklican vaščan oziroma sovražnik.

Jakob Krefť iz Sovjaka ima napisano v svojem računalniku vse, kar se je nekoč in kar se danes tu dogaja oziroma pripoveduje. Čarovnice v Sovjaku so menda najbolj živahne, ko je po kletih še dovolj vina.

Na tistem mestu zdaj včasih stoje policisti in ustavljajo voznike, ki se vračajo iz vinskih kleti. Jakob Krefť mi je dejal, da so se zadnje čase sove nekam potuhnile. To pa je velika škoda, ker zdaj ni tam nikogar, ki bi opozarjal bližajoče se šoferje na nepričakovano in včasih celo neprijetno srečanje. A kar se tiče čarovnic, te se tu in tam strašijo na križišču. Menda imajo z njimi opraviti predvsem tisti, ki se pozno ponoči peš vračajo iz vinskih kleti. Vino in noč imata takrat svojo moč. Očividci vedo povedati, da je včasih po poti ob bukvi slišati čudno stokanje, kruljenje, mrmranje, riganje, preklinjanje ...

Hudičeve pomočnice

In kako je sploh s čarovništvom pri nas, me je začelo zanimati? Čaranje je vplivanje na naravo s skrivnostnimi silami, pišejo in pripovedujejo učeni ljudje. Nemoč pred življenjsko usodo je človeka že od nekdaj silila, da je skušal vplivati na neznane sile, ki da vodijo njegovo življenje. To se je počenjalo z naravnimi pripomočki ali ob pomoči hudobnega duha, je zabeležil Niko Kuret.

Čarovnice naj bi bile hudičeve pomočnice, ki škodujejo ljudem in živini. Zavestnega čaranja zdaj menda ni več, pač pa še marsikdo veruje v magično moč nekaterih šeg in opravil. In dogajalo se je v naši Solzni dolini ter v širni soseščini, da so od 14. do 18. stoletja organizirali čarovniške

FOTO ELLA PIVAR

Skrivnostna bukev v Sovjaku in križišče pod njo

To temačno križišče v Sovjaku naj bi bilo, po ljudskem prepričanju, zbirališče sov in čarovnic. Več kot dvesto let stara bukev (na sliki) je za mnoge domačine ponoči strah in trepet.

processe. Verovanje v čarovništvo je bilo živo v poganskih časih. In v srednjem veku se je germansko in orientalsko verovanje povezalo in rodilo se je verovanje, da so nekatere ženske povezane s samim hudičem in z njim spolno občujejo. Pričarajo nesreče, bolezni, smrt. In letati da znajo po zraku in se spreminjajo v živali.

In v zvezi z novim učenjem o demonih je bilo v 13. stoletju čarovništvo razglašeno za krivoverstvo in s tem za zločin z vidika cerkvenega nauka in civilnega prava. Preiskava je sodila v pristojnost inkvizicije. Obsojene so sprva obešali, od 14. stoletja sežigali na grmadi ...

Na našem ozemlju je bilo največ čarovniških procesov v drugi polovici 17. in v prvem desetletju 18. stoletja. Čarovnice so imenovali »coprnica« ali »rešča. Obdolževali so jih, da se udeležujejo čarovniških sestankov na Kleku. Za to priložnost naj bi se mazale z mazili, ta pa naj bi izdelovale iz posvečenih hostij in otroških src. Dolžili so jih, da povzročajo neurja, točo, pozebe, nerodovitnost. Priznanja so dosegali z mučenjem.

Čarovniški procesi tudi v Ljutomeru, Radgoni ...

Na Štajerskem so znani prvi čarovniški procesi 16. stoletju. Po njih so znani Ormož, Ljutomer, Ptuj, Radgona, Hrastovec, Maribor. Vera v čarovnice in prepričanje o njihovi škodljivosti sta se med prebivalstvom močno ukoreninila. Doajalo se je, da so kmetje sami sežgali nekaj ženskih. Najbolj čarovniški proces je potekal v Radgoni, endar sta bili obe obtoženki oproščeni.

V Sovjaku naj bi šlo zares

Malo sem pomodroval o zgodovini čarovništva. Brez škode za strokovne ugotovitve. Toda tudi učeni iz zgodovine se včasih zmotijo, a to neradi priznajo. V primeru Sovjaka naj bi šlo za prave čarovnice. To nam lahko potrdi celo več tamkajšnjih rdečeličnih epikov, Micik, Pepek, Južek ... Čarovnice so namreč nekaj živahne predvsem v obdobju, ko je v kleteh dovolj vina. Na srečo čarovniških procesov v Sovjaku ne uprizarjajo. Pravzaprav pa so njihova dejanja danes, menda, manj škodljiva, kot so bila kdaj.

Zelo privlačna *deklina* iz naših krajev

Ne išči se v svetu, ampak išči svet v sebi

Zavrtel sem telefonsko številko enega od štirih Horvatov v Sebeborcih, kolikor jih je v telefonskem imeniku, in na drugi strani se mi je oglasil mili in še malo zaspani glasek. Predstavil sem se in povprašal, katera telefonska številka me bo povezala z vinsko kraljico. »Prav ste poklicali. Jaz sem!«

Prebudili smo prekmursko vinsko kraljico

Bil sem seveda vesel, ker sem takoj našel univerzitetno diplomirano inženirko kmetijstva Mileno Horvat, ki so jo prekmurski vinogradniki razglasili za svojo vinsko kraljico. Ker pa imam dolg jezik, se nisem mogel brzdati, da je ne bi vprašal, ali je še v postelji.

»Res sem še malo zaspana,« je odgovorila.

Bralcem seveda ne bom izdal, ob kateri jutranji uri sem jo klical. Zgodaj zagotovo ne.

Kaj počne, ko ni kraljica?

Srečanje v živo, pogovor za časopis in slikanje pa so bili kaki dve uri pozneje še istega dne (saj ni pomembno, ali je bil petek ali svetek!) Obiskal sem jo na njenem domu. Popeljala me je v zelo lepo urejeno stanovanje in čez nekaj minut se nama je pridružil oče Ernest, s katerim sem se sicer pozdravil že maloprej na dvorišču. Zvedel sem, da je kraljičin oče po poklicu avtobusni šofer (torej še zdaleč ne kralj) in da je mati Marta šivilja (torej tudi ona ni kraljica); njuna starejša hčerka (in Milenina sestra, seveda) pa je Tanja - konfekcijska tehničarka - obe z materjo pa delata v Muri.

»In kaj počne prekmurska vinska kraljica?« sem bil radoveden.

»Čaka na službo,« sta mi v en glas odgovorila Milena in oče.

Potem smo seveda razglabljali, kakšne so možnosti, da dobi v krajšem času službo univ. dipl. inženirka, a prognoza ni bila ravno spodbudna.

»V skrajnem primeru se bom prekvalificirala,« je dokaj realno razmišljala prekmurska vinska kraljica, ki bo imela to titulo tja do avgusta, ko bodo izbrali novo in bo predala krono. Je že tako, da take in drugačne kraljice (in misice) niso kraljice do konca življenja.

»Diplomirala sem 1998. leta na Univerzi v Mariboru - Fakulteta za kmetijstvo, smer vinogradništvo - sadjarstvo. Diplomski naloga je imela naslov Kemično redčenje cvetov zlatega delišesa v sadjarskem centru Gačnik pri Mariboru. Pripravnništvo pa uspešno opravila v vinogradništvu in vinarstvu Kapela, d. d.«

Kraljica ne mara penez

»Kakšne pa so tvoje obveznosti?« (Kraljico sem tikal, saj bi ji lahko bil oče.)

»Predstavlja prekmurske vinogradnike in njihova vina. Ker sem študirala vinogradništvo in ker imamo tudi doma večji vinogradniški nasad ter kletarimo, mi je to področje seveda blizu - znano in tudi izkušenj mi ne manjka. Najbolj zaposlena sem bila v dneh okrog martinovega, saj sem hodila skupaj z dobrovoljnimi sv. Martinom, ki je krstil mošt v vino po tamkajšnjih vinogradniških pobočjih. Obiskali smo tudi domova starejših v Rakičanu in Lendavi; bili smo v moravskotopliškem hotelu Ajda pa v soboški Diani. Zanimivo je bilo seveda tudi v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer smo prav tako prikazali prekmurski krst mošta. Sodelovala sem na vinogradniški prireditvi v Gerlincih in na prvem Martinovem pohodu po vinskih pobočjih in vrhovih moravskotopliške občine.«

Kraljičin oče je za hip zapustil sobo, zato sem Mileno upal vprašati, kako kaj fantje. Nasmejala se je in rekla, da za zdaj

Prekmurska vinska kraljica je tudi dobra trsnarica

Univ. dipl. inž. kmetijstva Milena Horvat na prestolu vinske kraljice.

Hčerina teorija in očetove kletarske izkušnje: odlični vinček

ni še nič resnega, da pa ima seveda tako prijateljice kot prijatelje, s katerimi jo mahne kam »na pijačo«. Zelo lepo se ji zdi v prenovljeni soboški Zvezdi.

»Tako dobro, kot ji je zdaj, ji najbrž ne bo nikoli več,« je menil oče, ko se je vrnil. »Zelo mirna je in ni ravno ambiciozna. Njej denar še zdaleč ni sveta vladar, kot pravimo. Ona bi bila najrajši brez penez.«

»Zdaj mi je res lepo. Zjutraj, ko vstanem (ne bom razkril, kdaj je to ponavadi), se uredim, potem grem k stari mami Gizeli Lutar, ki je sicer naša sosedka, kuhava dobro kavo, nato se nama že pridruži katera od sosed. Potem malo kramljamo. Pri babici tudi skuhamo kosilo za vse naše. Vmes kaj pospravljam, likam, berem, grem »ven« s sestro in prijatelji, zvečer pa sem pokonci tja do 23. ure. Ne smete torej biti presenečeni, ker me je zbudil vaš telefonski klic.«

Da, nekako tako je zdaj, pozimi, ko počivajo polja in vinogradi. Drugače je v preostalih letnih časih.

»Moji hčerki sta zelo delavni. Obe vozita traktor in obe znata rezati vinsko trto,« je ponosno povedal oče Ernest. »V sosednjih Andrejcih imamo vinograd z 2.500 trsi laškega rizlinga in sauvignona. Prizadevamo si za kakovost (količine niso tako pomembne) in po trsu pridelamo v povprečju le dober liter. S prodajo vrstnega vina nimamo težav, saj imamo stalnega kupca.«

Mar kraljica tudi trmoglavici?

Vprašal sem prekmursko vinsko kraljico Mileno še po njenem nebesnem znamenju. Horoskop torej.

»Rojena sem v znamenju ovna.«

»Ovna?«

»Da, ovna, katerega značilnost je trmoglavost. Nekaj tega je tudi pri meni. Po mirni poti hočem doseči oziroma dokazati, da imam kaj pa kdaj tudi jaz prav.«

Saj ne gre za to, da bi kdo dekletu vsiljeval svoje poglede, ampak za to, da *deklina* tudi sama razmišlja in pove svoje mišljenje (naj bo to doma ali kjerkoli že). In tako je tudi prav!

»Kaj pa fotografiranje? Nekaj vinogradniškega mora biti v ozadju!« sem predlagal in bilo je sprejeto. Zapeljali smo se Horvatov vinograd, kjer je Milena obrezala nekaj trsov, vstopili smo v klet, kjer je kraljica natočila v kozarce rujno vince, ki smo ga seveda malo poskusili. Za na pot pa sem moral vzeti buteljko.

Nazaj grede mi je prekmurska vinska kraljica razkrila lepo misel, po kateri se nekako sama ravna:

»Ne išči se v svetu, ampak išči svet v sebi!«

Odkrivati je treba torej tudi svoje duhovno bogastvo, ga tudi nadgrajevati ... in se ne samo gnati za odlično mesto v podjetju, družbi ... Zelo spodbudno, da do tega spoznanja prihaja tudi mlad človek, naša prekmurska kraljica, starejši pa na to tako radi pozabljamo ali se spomnimo, ko je že prepozno (smo *hin*).

FOTO
A. NANA
RITUPER
RODEŽ

TOMO KÖLEŠ

CIPER

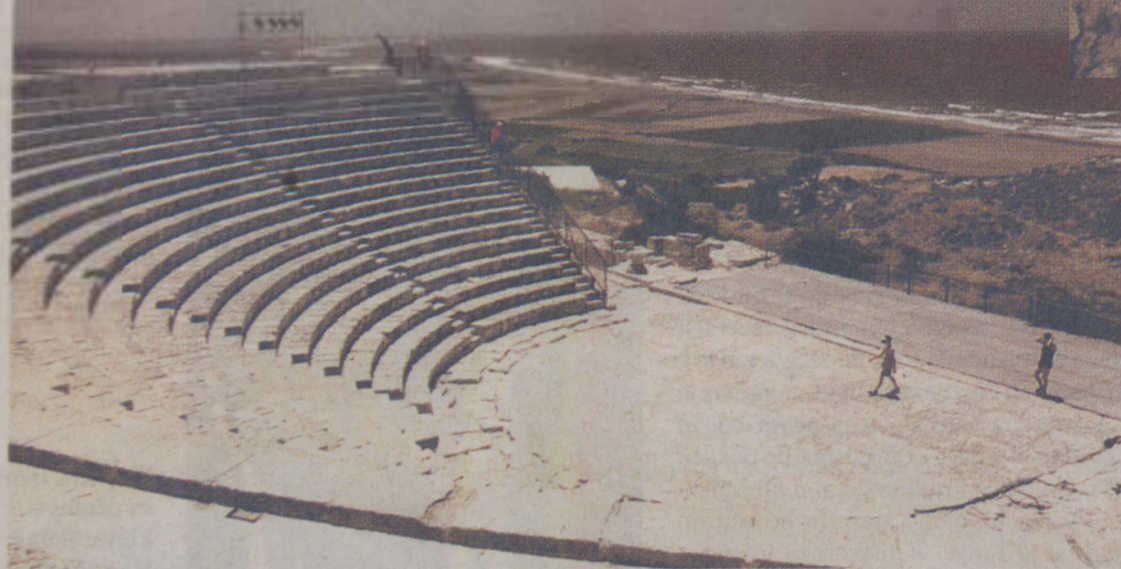
NOVINARJA VESTNIKA

Ko po radiu

Ciper pogostokrat imenujejo tudi Afroditin otok po boginji lepote, ki naj bi prišla iz morja ravno v tem zalivu, ki leži ob cesti Limassol-Paphos. Tukaj je promet zelo gost, tako da je ob najemu avtomobila ali mopeda potrebna velika previdnost. In pozor: na otoku se vozi po levi!

Pri Limassolu je antični teater Kourion, v katerem nastopajo vsako poletje glasbeniki različnih zvrsti, od klasike do jazza. Najbolj zveneče ime, ki smo ga lahko videli, je bil bobnar Billy Cobham s svojo skupino, razgled z večernega koncerta na morje v zalivu Episkopi pa je bil enkrat.

Tule je bil nekakšen akrobatski posebnostni spektakel. Akrobati, kateri so bili v tujini izredno priljubljeni, so predstavljeni adrenalinski dogodki, ko smo na plaži opazovali vrtiljake, se poskušali na naših rokah držati tri vojaška letala in se maces - polakita - v namizni nogometni igri. Vendar se zdaj ne verjemo, ali je bila dobra ali slaba. Pa se en nevsakdanji dogodek: v bližnjem pozitičku smo naleteli na dva policista v avtomobilu, ki je stal v senci drevesa. Ali sta pobegnila pred službo ali šefom ali samo pred veliko vročino?

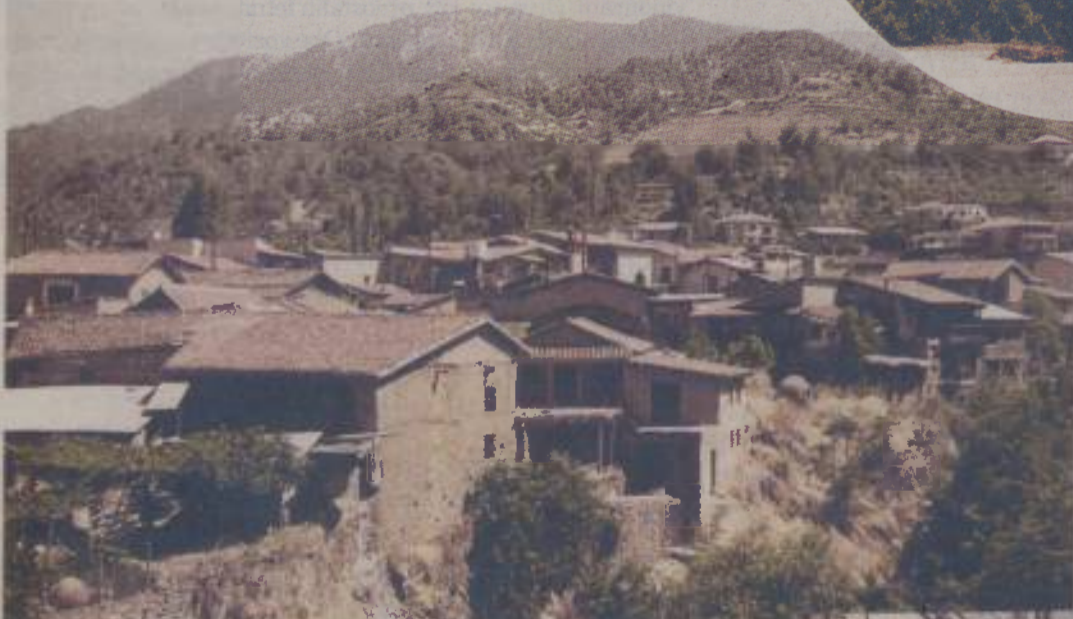
Stari del grške Nikozije je bil nekoč cvetoči trgovinski in obrtniški center. Sedaj je to izumrlo mesto. Slika na turški strani je še bolj žalostna.

Nikozija se ponaša s številnimi lepimi spomeniki in zgradbami. Na našem posnetku je kip nadškofa Makariosa pred muzejem ljudske umetnosti. Mesto ima poseben šarm in je bilo že razglašeno za kulturno prestolnico Evrope.

Življenje v ciprskih vaseh v potratnosti leti umirjeno in počasi. Drugere pa so Ciprčani gostoljubni ljudje, a bolj zadržani kot Grki, v mestnih uradnih, bankah in na pošti pa pogled nanje večkrat spomni na počasni film. Včasih se nam je zdelo, da so kot Angleži, ki so se v toplem podnebju popolnoma potenili.

Vas Kakopetria leži ob vznožju gorovja Troodos. Tu je ena najboljših restavracij na Cipru - The Mill in tu je bilo za nas pravo srce Cipra.

Ob zeleni liniji so speljane turistične poti, ki jih najdete v tamkajšnjih katalogih. Steza vas odpelje čisto do zida in do vojakov na opazovalnicah, čeprav je fotografiranje prepovedano. Tako so naredili Ciprčani iz svoje najbolj boleče točke turistično atrakcijo, ki je v Nikoziji in nekaterih obmejnih mestih, kot je npr. Dherynia, nikakor ne kaže zamuditi. Dostikrat dobite v uporabo tudi daljnogled in razne dokumente, tako da se lahko dodobra seznanite s problematiko in pokukate na precej prazno turško stran. Spomenik neumnosti je mesto duhov Famagusta - nekoč najlepše mesto na otoku.

Stare ženice po cel dan sedijo v senci in prodajajo oblačila, obrtne izdelke in sladoled. Zelo pomembna obrt je na Cipru čipkarstvo, najboljši vpogled v to rokodelstvo pa dobite v vasi Lefkara.

slišite Bejrut ...

Paphos s svojo značilno trdnjavo se ponaša kot mesto cvetja, urejenih parkov, dobrih restavracij in starih ruševin. Obenem je to zelo potresno območje, vendar so mesto po zadnjih tresljajih ustrezno popotresno zavarovali.

Ciper je poseben fenomen. Čeprav je otok vojaško in politično razdeljen na dva dela, obišče večjo grško stran vsako leto okrog tri milijone turistov, ki jih očitno prav nič ne motijo vojaki v določenih krajih in na določenih mestih. Prav to me je vedno fasciniralo. Medtem ko so se Slovenije in Hrvaške tuji turisti še mnogo let po vojni izogibali, misleč da obračuni še trajajo (to so seveda naši turistični delavci dostikrat uporabljali tudi kot izgovor), je Ciper svoje število turistov z vsega sveta in promocijo iz leta v leto povečeval, čeprav se grška in turška stran nikakor ne moreta dogovoriti o prihodnosti otoka. Problem pa je postal mimogrede že tako star, da so se vsi, razen Turkov in Grkov, nanj že nekako navadili.

Ko so leta 1974 na Cipru mencali, ali naj se pridružijo velikogrški ideji in se nekako spojijo s kulturno matico Grčijo ali naj postanejo neodvisni od vseh, so Turki to neodločnost izkoristili in v enodnevni akciji zasedli približno tretjino otoka pod pretvezo, da želijo obvarovati prebivalstvo turške narodnosti pred grškim šikaniranjem (vam je to kaj znano iz noveše balkanske zgodovine?). Tudi ta akcija ni bila ravno bleščeča, saj so Turki pomotoma sami potopili svojo ladjo. Toda grški Ciprčani so bili

Nemci. No, v zadnjih dveh letih pa je postala grška stran Cipra tudi za Slovence priljubljena stalnica. Kako tudi ne, saj se za polovico Slovenije velik otok (9251 km², od tega je 3450 km² pod turško oblastjo; okrog 735 tisoč prebivalcev, od katerih jih živi 11 odstotkov v turškem sektorju, drugo so v glavnem angleški častniki in vojaki, ki so s svojimi družinami ostali na otoku) ponaša z največjim številom sončnih dni v Sredozemlju. Poleg tega njegov obalni del

dejavnost, ki smo si jo najmanj privoščili, saj Ciper ponuja še marsikaj drugega.

Ciper je v notranjosti

Pravi Ciper je v notranjosti, stran od obale in neprekinjene vrste turističnih naselij z odličnimi hoteli. Pravi Ciper je v osrednjem gorovju Troodos, pokritem z borovimi in cedrovimi gozdovi, kjer je vodil nekoč svoje borce za neodvisnost izpod britanske oblasti najbolj priljubljeni ciprski voditelj - nadškof Makarios. Troodos je prepleten s številnimi kolesarskimi in sprehajalnimi potmi, tu je veliko prostora za kampiranje ali za safari z džipi. Ob njegovem vznožju se skrivajo razmetane gorske vasice, v katerih teče življenje počasi, kjer sedijo, obkrožene z mačkami, v ulični senci stare ženice in ti ponujajo sladolede. Nikakor ne gre prezreti obiska samostana Kykko (obvezne so dolge hlače in pokrita ramena), kjer je v bližini pokopan Makarios, in bližnje vasice Kakopetria, ki skriva izredni gurmanski spektakel. V restavraciji The Mill v starem mlinu, kamor se na vrh odpeljeta z dvigalom, kuha namreč vrhunski šef iz Londona, njegova specialiteta pa je rdeča postrv iz bližnjega potoka, ki ga lahko vidite kar s terase. Cena ni pretirana, riba v posebnem limoninem soku pa tako izvrstna, da je to slast gurmanski ekspert Iztok komentiral samo s: »To je bil vrhunec potovanja.« Nasploh bi se dopust na Cipru splačal že samo zaradi hrane. Le-to dobite v ogromnih porcijah tudi vso noč (samo za primer: ciprska vroča hrenovka pomeni dve veliki hrenovki v enkrat večji štručki, kot je naša, in z veliko več začimbami) in v številnih variantah: ciprski, turški, libanonski, sirijski, italijanski, angleški in še in še. Poleg tega točijo še odlično osvežilno nacionalno pivo Keo, za katerega se boste ob pitju čudili, kako to, da niste že prej slišali zanj. Nama z Iztokom je večkrat lajšalo vroče večere v obmorskih restavracijah, medtem ko se je Nana odločala v glavnem za narezano lubenico (watermelon). Pri tem je vredno najprej primerjati cene, saj lahko brez težav

v eni gostilni dobite več za manj denarja. Primerjava pa ni težko opravilo, saj so restavracije druga ob drugi. Cene so na splošno podobne slovenskim oz. nekoliko višje, ciprski funt pa je približno tristo tolarjev.

»Nihče ne jamči, da prideš nazaj«

Na noben način ne zamudite obiska razdeljene prestolnice Nikozije oz. Lefkosie, kot ji pravijo Grki. Turki so ob okupaciji zasedli tamkajšnje letališče, katerega vlogo je sedaj prevzelo tisto v 44 kilometrov oddaljeni turistični Larnaci, zelena linija pa je mesto razdelila na dva dela. Zanimivo je (in pametno), da so naredili Ciprčani iz zelene linije turistično atrakcijo, saj si lahko brez problema ogledate vojake na opazovalnicah in pokukate na drugo stran. Zlahka se opazi, da je turški del Nikozije bolj zanemarjen in prazen, saj so v njem ostali le še stari obrtniki. Absurd je toliko večji, ko na glavni ulici grške Nikozije le dva metra od zida jeste kosilo, na opazovalnici pa straži vojak, oborožen s puško in daljnogledom. Mi smo si eno nenavadno (in nespametno, bi kdo rekel) pustolovščino privoščili, ko smo slišali, da bo v Nikoziji nastopil legendarni bend The Stranglers. Ko smo v mestu zvedeli, da bodo Stranglersi koncertirali le na turški strani, je bilo že prepozno. Kot prostovoljec sem se podal v vmesno ozemlje vprašati, ali je mogoče priti na drugo stran. Moram priznati, da mi v temnem prehodu na nikogaršnjem ozemlju, ko sem vedel, da me skozi temne line opazujejo puškine cevi, ni bilo vseeno. Tesnoba so povečevali še plakati, ki so jih na turške zidove nalepili Grki, z motivi turškega nasilja nad ciprskimi Grki. No, da, na drugi strani je verjetno obratno. Turki na carini so me najprej samo presenečeno gledali, potem pa mi pojasnili, da se moraš za prehod na drugo stran javiti do enih popoldne prejšnji dan, nazaj pa moraš priti do petih popoldne. S tem, da »ti nihče ne jamči, da te bodo tudi spustili nazaj.« Tako nam torej ni preostalo drugega, kot da smo posedli na pločnik v grškem delu Nikozije in poslušali glasbo Stranglersov, ki je glasno odmevala s turške strani. In ravno v tem vidim simbolično dvojnost avanture in turizma, v kateri se je znašel Ciper.

Razdeljenost ali spomenik človeške neumnosti

popolnoma presenečeni, tako da pravega odpora niti ni bilo. Zanimivo je, da bi lahko Turki v hitri akciji zasedli še več ozemlja, a so se ustavili tam, kot je predvideval njihov kratkoročni načrt. In tam so kar ostali ter razglasili državo Severni Ciper, ki jo je doslej priznala samo Turčija. Vskočile so enote Združenih narodov, da bi ohranile mir med dvema narodoma. Med njima so zgradile dolgo železno ali betonsko zaveso, vojaška oporišča in opazovalnice in to poimenovala Green Line - zelena linija. Čeprav so Severnemu Cipru vsi napovedovali kratki vek, je medtem minilo že skoraj trideset let in stanje na otoku je postalo vsakdanje, za vsakogar, razen za tiste domačine (in te številke obe strani skrbno skrivata, največkrat pa se govori o številu šestdeset tisoč), ki jih je meja brutalno dodelila drugi državi in oddaljila od svojcev. Prestop z ene na drugo stran pa skoraj ni mogoč. Še pred leti so se na meji dogajali krvavi incidenti, zdaj pa že kakih pet let ni bilo nobenega tragičnega dogodka.

Dež je praznik za izsušeno zemljo

In v take razmere smo se podali tudi Nana, Iztok in jaz, saj smo bili v prvi skupini slovenskih turistov, ki se je po dolgih letih znova podala na Ciper. Nekoč je bil ta sredozemski otok, ki leži čisto blizu Turčije, Sirije in Libanona, že magnet za naše turiste, a takrat jih je bolj privlačila severna stran, ki je sedaj turška in bolj nazaduje, saj jo razen Turkov obiščejo le še kakšni

jo, da dežuje le dva tedna v januarju, pa še takrat je to pravi praznik za izsušeno zemljo, sicer pa imajo tisoči in tisoči turistov pogled le na modro brezoblačno nebo. To je lahko tudi ovira, zato nikomur ne priporočam obiska Cipra v obdobju, ko traja naša poletje. Mi smo prispeli na otok 21. junija, z njega pa sem kot zadnji odšel 5. julija. Spominjam se, da nas je toplotni val »udaril« že pri izstopu iz letala, ko je bila ob pol enajstih zvečer temperatura še vedno 28 stopinj! Čeprav sem že mnogo potoval po priljubljenih deželah Sredozemlja, moram reči, da mi tako vroče, kot je bilo na Cipru, ni bilo še nikjer drugje, niti v Egiptu ne (še Palestincev v našem hotelu mi je priznal, da je tu bolj vroče kot v njegovi domovini). Že ko sem zjutraj ob osmih vstal in se podal na ulico, je bila ta razbeljena od tridesetih stopinj Celzija. Poleg tega je še ogromna vlažnost, tako da se ti majica lepi na telo že ob običajnem jutranjem sprehodu, zato je bolje obiskati Ciper maja, junija ali v začetku oktobra, saj so tudi takrat temperature visoko poletne. Pri našem obisku je imelo morje 27 stopinj, tako da sem se v njem počutil kot v topli kadi, s tem da otoku peščenih plaž res ne manjka. Te pa se raztezajo daleč v morje, tako da si po petsto metrih še vedno samo do kolena v vodi. Toda kopanje je bila

Ciper – Med gurmanskim užitkom in puškino cevjo

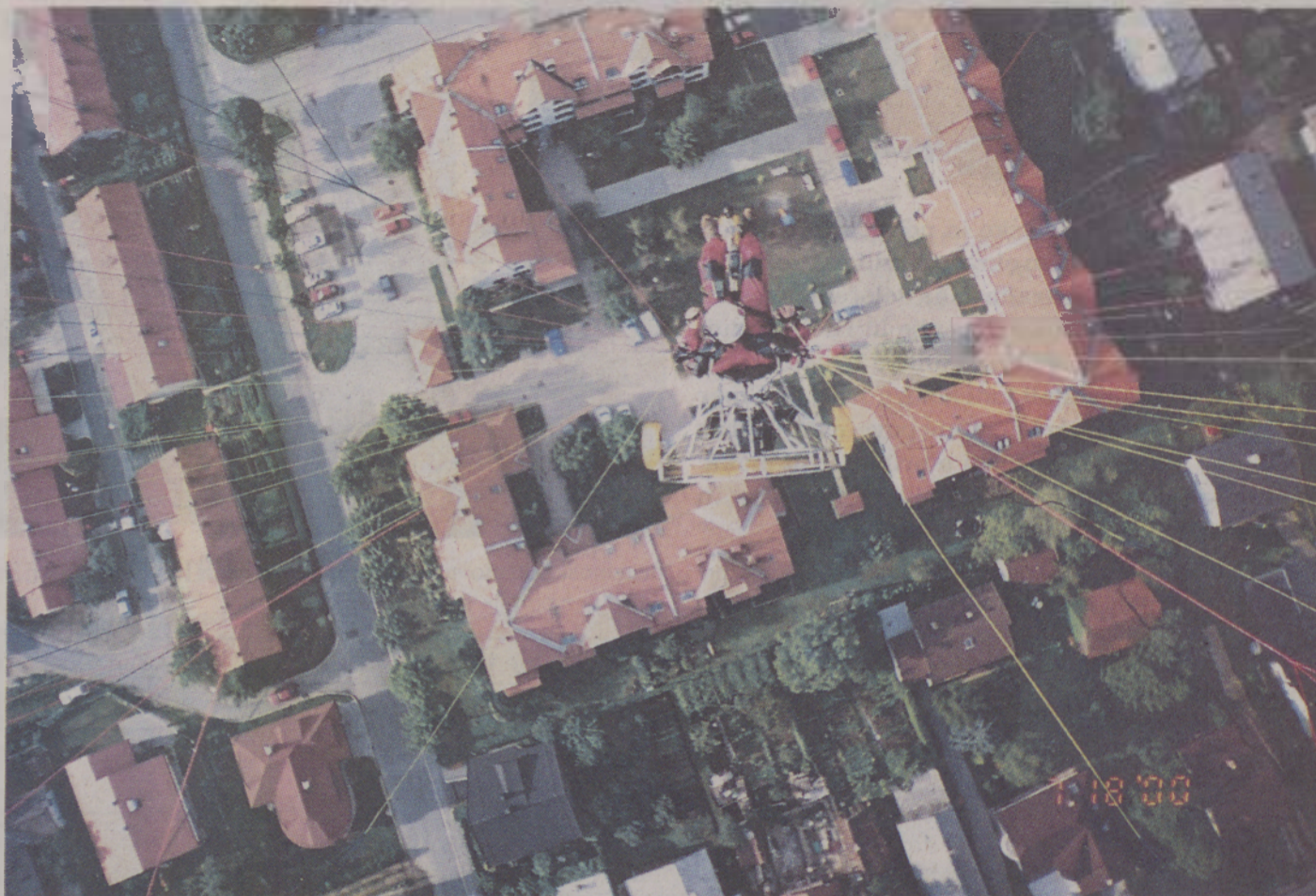
Ob glavni promenadi v Larnaci so na kupu restavracije in hoteli. V tem mestu živi veliko beguncev, ki so ostali ob vojaški invaziji na napačni strani. Mnogo prebivalcev še vedno navija za nogometni klub Anorthosis iz bližnje Famaguste na turški strani, čeprav le ta igra na stadionu v Larnaci, prav tako kot domači AEL.

Ozke ulice Kakopetrie so prav gotovo vredne ogleda, saj v njih ni takšnega turističnega vrveža, kot je na popolnoma zabetonirani obali Limassola ali mladinski »norišnici« Agii Napi.

DVAKRATNI SVETOVNI REKORDER VOJKO PRAH

Nobene stvari, ki se je loti, ne opravlja povprečno, pa naj gre za polete z motornim padalom, balinanje, judo ali kinologijo. 42-letni VOJKO PRAH, rojen Pohorec, zdaj Sobočan. Težko ga je opisati z eno besedo, pa mu recimo kar svetovni rekorder. Da ni povprečnež, dokazuje njegova poklicna pot: od 1976. do 1983. je bil miličnik v Gornji Radgoni, v Rogašovcih, na Cankovi in v Murski Soboti. Od 1983. do 1988. je izdeloval medicinsko opremo pri MEDICOPU, 1988 in 1989 sta leti Vojkovega samostojnega umetnikovanja, saj je imel sitotisk, jeseni 1989. je olepševal okolico in vrtnaril v Moravskih Toplicah. Nato je 1990. odprl čistilni servis in bil do 1998. tako imenovani

Dokaz, da je talentiran tudi za fotografijo - tako lahko z motornega padala opazuješ Prahov dom v Razlagovi v Soboti.

Prvi priznani svetovni rekord je dosegel Vojko Prah 3. maja lani v Krašičih na Goričkem. Gre za hitrostno dvigovanje - na višino 3.000 metrov je prispel v uri in devetih minutah.

27. decembra se je lotil še hitrostnega preleta 50 kilometrov. Za pot od Krapja prek Skakovec in Filovec nazaj v Krapje je potreboval uro in 6 minut - tudi to je svetovni rekord. Za leto 2001 načrtuje vsaj še tri tovrstne podvige, tudi z dvosedom.

Frajer na drevesu ali mojster na stadionu?

s. p. Od takrat pa je direktor podjetja PRAH & TEAM. Kar 28 zaposlenih se ob čiščenju ukvarja še z izdelavo letalske opreme.

Nikoli ni počel samo ene reči: tako je bil v času uniformirane kariere eden najboljših vodnikov psov, v kategoriji do 65 kilogramov (zdaj jih ima malo več) je dosegal številne judoistične zmage, poskrbel je, da so ob njegovem stalnem bivališču v Razlagovi zgradili dvostezno balinišče, ki ga je odprl takratni župan Gerenčer (danes ga ni več, saj so na tem mestu zgradili nov stanovanjski blok), v zadnjih letih pa se predaja predvsem letalskemu inovatorstvu in letenju (je tudi odličen ljubiteljski fotograf).

V podjetju so izdelali že osem motornih padal. Opremlijo jih z ameriškim motorjem Zanzottera, kmalu pa naj bi jih kar 40 izvozili v Nemčijo. Vsako je vredno okrog 10 tisoč mark.

V zraku je prebil okrog 1.700 ur, kakšnih nevarnejših situacij pa po njegovem ni bilo. Kvečjemu mu je tu in tam nagajal veter. Nekoč je letel iz Slovenskih Konjic proti Soboti s hitrostjo kar 100 km/h. Kljub strogi prepovedi je med drugim letel nad mariborskim aerodromom (takrat seveda še ni bil zaprt). Ko je prispel na cilj, je zvedel, da so ga medtem že iskali mariborski policisti ...

»Leteti sem začel leta 1974, ko sem bil v tencenski policijski šoli. Vzgojitelj Miha Krznarič je začel, mi pa smo navdušeno nadaljevali. Spominim se prvih poletov s Šmarne gore z zmajem, ko je bil 'frajer' tisti, ki je padel na kakšno drevo, mojster pa oni, ki mu je uspelo preleteti ovire in pristati na tamkajšnjem igrišču.«

Njegova vrsta letenja - motorni zmaji - med uradnimi letalci nikoli ni bila posebej cenjena, zato sta z rakičanskim Aeroklubom še vedno vsaksebi, to pa je ob številnih Vojkovih uspehih, ki jih priznavata tako država Slovenija kot svet, milo rečeno neumestno.

BOJAN PEČEK

NATAŠA JUHNOV

Z nemškim ovčarjem Aranom (na fotografiji med Vojkom v uniformi in njegovim prijateljem Dušanom Petrovičem) je bil drugi v Evropi s policijskim psom. Ste opazili, da je fotografija nastala sredi ceste, kamor »običajni« pešci praviloma ne smejo?

Izžrebali smo reševalce Penove nagradne kriptenžanke

Prispel je kar zajeten kup rešitev, tako da z žrebanjem nismo imeli problemov. Boginja sreče je bila tokrat naklonjena naslednjim reševalcem:

1. Marija Zver, Nova ul. 8, Dokležovje, 9231 Beltinci
2. Vinko Rojnik, Ribiška 22, 9241 Veržej
3. Svetlana Oletič, Mala Nedelja 26, 9243 Mala Nedelja
4. Marino Huber, G. Slaveči 82, 9263 Kuzma
5. Miran Kolerič, Apače 10, 9253 Apače

Kot smo že povedali, si bodo ogledali nagrajenci 7. februarja 2001 Pokrajinski muzej v Murski Soboti. Ogled bo vodil strokovnjak, umetnostni zgodovinar Janez Balazič. Po ogledu pa gremo (+ Penova trojka) na kosilo k Zvezdi. Uro ogleda bomo sporočili izžrebancem po pošti.

Letos je prejel vrsto nagrad - predsednik slovenske letalske zveze Zmago Jelinič mu je podelil priznanje za športnika leta v kategoriji ULN, legendarni Miro Cerar mu je izročil skulpturo za najvišje dosežke v neolimpijskih športnih disciplinah, krona pa je diploma iz Francije kot uradno priznanje svetovnega rekorda.

Žena Alenka se bolj kot za motorno padalo navdušuje za polete z zmajem: »Bolj naravno je,« pravi. Sicer pa oba rada sedeta in prelistata skrbno urejeno dokumentacijo o družinskih podvigih.

Bunčanski gasilci

Kdo pa so ti mladi fantje?

Sliko je posnel leta 1951 v Gorici pri Celecovih Z. Gerencner. Telega leta je prišla domov, na obisk iz mesta Millwackie v ZDA, sestra Lina. Tjakaj se je odselila leta 1916. To je bil Linin prvi in tudi zadnji obisk v domovini.

Zanimivo je, da Lina ni na sliki, čeprav so se pred kamero postavili ravno njej v čast. Iz kakšne navade ali iz praznoverja, tega danes ne vedo povedati, se Lina nikoli ni slikala v skupini. Vedno sama. Na fotografiji manjka tudi sestra Vilma iz Puževce. Na srečanje je sicer prišla, vendar jo je sestra Lina okarala, češ zakaj je prišla tako slabo oblečena, ko ji vendar ona iz Amerike pošilja lepa oblačila. To je Vilmo, ki je menila, da je kar dobro oblečena, čeprav nima na sebi Linine obleke, užalilo ali pa se je tako razjezila, da je veselo družbo nemudoma zapustila in se vrnila domov v Puževce.

Sliko nam je odstopil Zolti Celec iz Gorice. Vidimo ga v kratkih hlačah v prvi vrsti. Hiša Celecovi in v ozadju je pogorela leta 1978. Na tem mestu zdaj stoji nova.

Srečanje bratov in sestra

Naj še dodamo, da so vsi štirje bratje (peti moški, v zadnji vrsti drugi z leve, je njihov svak) v enakih oblekah. Za to priložnost jim jo je kupila sestra Lina, ki je bila tam v Ameriki dokaj uspešna. Poročena je bila z Angležem, ki se je pisal Beickler. Imela sta veliko restavracijo ob jezeru Erie. Bilo je veliko dela, vendar je bil tudi zaslužek obilen. Vsekakor je bila Lina radodarna, saj se je izkazala tudi s tem, da je naročila in izplačala izdelavo dveh nagrobnikov - za starše in stare starše. Tudi nekdanje prijateljice in sovaščanke je počastila v gostilni v Puconcih. Če je kam šla, je prišel po njo taksist Ren iz Murske Sobote. Iz Puconec je z vlakom krenila proti Mariboru, od tam pa proti Gradcu. Kako je potovala dalje do Amerike, ne vedo. Lina je kupila vsem štirim bratom in sestri v Gradcu še kolesa, vendar jim je s

tem naredila medvedjo uslugo. Meje z zahodom so bile takrat še tesno zaprte in tako je bilo kolesa zelo težavno spraviti domov čez mejo. Med drugim je morala Lina iz Amerike poslati darilno pismo, da ni bilo treba plačati carine, so pa ob tem nastali številni drugi stroški in ogromno poti.

Lina - nikoli se ni slikala v skupini.

Takole so se postavili pred fotografa 5. julija davnega leta 1937. Takrat je bilo njihovo društvo staro že 34 let. Gasili so z ročno gasilno brizgalno, ki si jo lahko še danes ogledate. Že več kot sto let slovijo Bunčani po bistrskih kasaških konjih, ki so že takrat, če je bilo treba, potegnili brizgalno na kraj požara. »Danes je tehnika vse drugačna,« pravi Jože Klemenčič, ki nam je odstopil sliko in čigar očeta lahko vidimo na fotografiji.

Takole so se zvrstili naši fantje (od leve): stojijo Franček Kozar (Kozorov po domače), Tunek Štumpf (Črepov), Tunek Špinder (Špinglarov), Južek Ledinešek (Ledineškov), Stefan Mertuk (Mertukov). Sedijo Matjašek Štumpf (Bižikov), Lujzek Klemenčič (Klemnčičov), Južek Osterc (Pekčov), Joško Slavič (Slavičov) Franček Štumpf (Bižikov), Južek Osterc (Lambergarov).

Od 25. januarja do 22. februarja

HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija Hogod

za mlade od 6. do 96 leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. - 20. IV.)

Znani boste poskrbeni, da iz situacije potegnete najboljše ali boste iz nje izšli kot zmagovalec. Priložnost, da se zaljubite, je velika. Zvrhana mera energije in razuma vam v nekem poslu ali zadevi zagotavlja uspeh, zato vztrajajte. Možna besedna napadalnost, ki bo prinesla več škode kot koristi. Včasih se nekoliko preveč ukvarjate s svojim videzom. Kritično do 9., negotovost do 14. februarja.

BIK

(21. IV. - 21. V.)

Pokazala se bo želja po znanju, zanimanje za kulturo in splošna ambicioznost. Vse skupaj bo spremljala bujna domišljija. Vmes boste padali v skrajnosti. V ljubezni pesimizem na celi črti. Spoprimate se z lenobo in stvari se bodo kaj hitro začele razvijati pozitivno. V začetku meseca bo nekaj romantike. Pomislite na rastline!

DVOJČKA

(22. V. - 21. VI.)

V začetku nekoliko tavanja, nato se boste razživeli. Primeren čas za poslovne dogovore, študij, intelektualno delo, pisanje. V neki zadevi se morate vrniti tja, kjer ste že bili. Ne čakajte na priložnost, v akcijo pojdite takoj! Do partnerja boste sitni in neprizanesljivi. Sredi meseca poskušajte s kakšno srečko ali drugo igro na srečo, saj vam bodo zvezde naklonjene. Poskrbite za vitamine.

RAK

(22. VI. - 22. VII.)

Določenih navad vam ni treba spreminjati, ker so nekomu všeč. Slutite, da je pred vami izjemen trenutek. Blizu ste resnici. Z določeno mero previdnosti, vložene energije in pameti boste ta trenutek izkoristili. Sredi meseca se boste znašli v središču pozornosti. Lahko se sprostite. Zdravje: pazite pri gibanju, kajti mogoče so poškodbe ali zlom kakšnega uda. Nagnjeni ste k pretirani uporabi zdrvil.

LEV

(23. VII. - 22. VIII.)

Zanimiva zabava bo prinesla še zanimivejši razplet. Treba bo obnoviti nekatera stara prijateljstva in poznanstva. Ljubezen: podajte se v akcijo, čas je ugoden. Začetek meseca bo ugoden za opravila z denarjem ali dela, povezana z njim. S partnerjem delajte previdno. Napako ste zagrešili, vendar hujših posledic tokrat ne bo. Nastavljena je zanka, zato pazite, da se ne zapletete vanjo.

DEVICA

(23. VIII. - 22. IX.)

Morali se boste odločiti za eno od dveh variant, čeprav vam niti ena ne bo všeč. Dnevi pred vami bodo razgibani, vendar ne vedno prijazni. Tisti, ki vas imajo radi, pričakujejo od vas nekoliko več nežnosti in pozornosti. Vzemite si čas zanje. Glede na obdobje, ki je za vami, bi marsikdo pričakoval, da boste izčrpani, a vi imate v zalogi še dovolj energije. Potrebovali jo boste, ker je pred vami viharo obdobje.

TEHTNICA

(23. IX. - 22. X.)

To, da boste morali spremeniti načrte, ni tragično, zato takrat, ko do tega pride, ne razmišljajte dolgo. V nekem primeru morate popustiti. Partnerja boste jemali kot nekaj samoumevnega. Ne boste mu posvečali posebne pozornosti pa tudi vaša čustva bodo bolj površinska, zato bo mogoče užaljen. Poskrbite za razvedrilo. Pokazala se bo možnost za zvezo z osebo, ki ima višji položaj.

ŠKORPIJON

(23. X. - 21. XI.)

Včasih ste nekoliko preveč kritični, zato malo popustite pri merilih. Osebnostne težave vam bodo dale precej dela in vzlele kar nekaj energije. Iskren pogovor s partnerjem je nujno potreben. On vas bo tudi najbolje razumel. Na delovnem področju ne smete izgubiti razsodnosti in ne sumničite povprek, ker vam bo samo škodilo. Izogibajte se sporom z nadrejenimi in v službi se boste kar dobro počutili.

STRELEC

(22. XI. - 21. XII.)

Želeli boste na vsak način ugajati, zato boste naredili napako. Finančna stiska bo trajala do sredine meseca, potem bo nekoliko popustila. Čenče vam bodo prišle do ušes. Če jih ne boste mogli preslišati, jih preverite. Ker ne razmišljate dovolj o sebi, prihaja obdobje, ko boste prisiljeni razmišljati o stvareh, ki jih že nekaj časa potiskate v stran, čeprav se zavedate, da so pomembne.

KOZOROG

(22. XII. - 20. I.)

Zanimive družbe in zabave. V šolskih zadevah ali v službi se bo nekoliko zataknilo. Imeli boste veliko energije, zato se boste tudi dobro počutili. Zdaj je treba opraviti zadeve, ki jih že dolgo odlagate. Nujno se je treba soočiti z manj prijetnimi stvarmi. Na ljubezenskem področju se vam obeta lepo in harmonično obdobje. Ne pokazite, kaj mislite o sodelavcih, in ne precenjujte se!

VODNAR

(21. I. - 19. II.)

Nekoliko neprilagojeno obnašanje bo prineslo težave, boste pa ob tem spoznali neko zanimivost. Včasih bodo vaše dobro delo jemali kot vašo slabost. To naj vam ne vzame volje. Dolgoročno ste zmagovalec. Poskrbite za sebe in razgibajte svoje telo. Ostanite pri svojih stališčih in se izogibajte temu, da bi drugi pretirano vplivali na vas, saj boste tako vedno bolj odvisni od njih. Povejte, kar jim gre!

RIBI

(20. II. - 20. III.)

Čas za domišljijo in mistiko. Želja, da bi partnerja prikrojili po svoji zamisli, ni ravno najboljše. Uveljavljanje za vsako ceno ne bo prineslo pozitivnega rezultata. Ne obremenjujte se preveč in ne zahtevajte preveč od sebe. Naučite se opazovati svoje reakcije na določene zunanje situacije, s katerimi se srečujete vsak dan. Marsikaj se da zlahka spremeniti, če poznate samega sebe.

Čas gre svojo pot in mi z njim

Poglejmo na znanih obrazih, kakšne spremembe nas čakajo!

Lisa Marie Presley pri 32 letih, ko je bila še vedno kot najstnica. Trikrat se je ločila. Danes, pri 39 letih, se je dobro zredila. Rada je in se udobno oblači.

Linda Evans, ki jo poznamo kot Krystle Carrington iz pred leti popularne nadaljevanke Denver klan. Njene takratne obleke in pričeska so postale legendarne. Danes je Linda stara 58 let. Rada potuje.

Takšna, nenaličena, je bila pred enim mesecem na londonskem letališču.

David Haselhoff v nadaljevanke Obalna straža. Danes, pri 48 letih, se ne postavlja več s svojo postavo in lepoto. V anoraku se je pojavil na ulici in

zagrizel v štručko z vročo hrenovko.

Dekle meseca

Claudia preseneča

Minila sta dva meseca, odkar smo poročali, da je velika ljubezen med Claudio Schiffer in največjim svetovnim rokohitcem Davidom Copperfieldom, ki bi se morala končati s poroko, končana. Claudia se je namreč na hitro in na svojo moč zaljubila v angleškega playboya in milijonarja Tima Jefferies in se z njim pokazala pred presenečenimi gosti na neki prireditvi v bolgarskem veleposlaništvu v Londonu. Spet moramo poročati! Naj povzamemo naslov iz nemške revije Freizeit Revue: »Vroča ljubezen v mrzlem snegu«. Tako je naslov reportaže, iz katere izvemo, da se je naše dekle, staro

Christian Völkers s svojo nekdanjo soprogo Anno Mario

trideset let, pokazalo na silvestrovanju v St. Moritzu z novo novo ljubeznijo. Tokrat je srečnejš (?) 45-letni milijonar iz Hamburga, Christian Völkers, trgovec z nepremičninami. Poznanstvo ni povsem novo, saj poznavalci pravijo, da so ju videli skupaj že oktobra na neki prireditvi, ki jo je organiziral Armani v nekem newyorškem hotelu.

Tim je menda komentiral: »Uboga Claudia, če me je morala zapustiti zaradi nekaj milijončkov več ...!«

Claudia s svojim nekdanjim Timom

Iz Bele hiše v NY

Dolgo sta iskala in zdaj, v januarju, sta jo tudi našla. Hišo v New Yorku namreč. Ker je Hillary Clinton postala senatorka te zvezne države, mora v tej državi tudi bivati. Kupila sta vilo, zgrajeno v petdesetih letih. Zjutraj, ko bosta šla v službo, v kopalnici ne bo gneče. Vila ima namreč sedem kopalnic, šest spalnic, velik vrt in bazen.

Že se je začelo

Še prej preden je uradno, z vsemi zakoni, postopki in ceremonijami, postal prvi človek Amerike, že se je znašel na prvih straneh revij, ki se ukvarjajo s trači. Trenutno kroži naslednja »novica«: govori se, da si je nenavadno blizu z Bo Derek. Seveda je ta igralka, do katere v osemdesetih letih ni mogel biti ravnodušen noben moški, še danes prava lepota. Spremljala ga je na predvolilnih shodih. Laura Bush, soproga predsednika, pa se je o igralki takole izjasnila: »Najprej mora shujšati za 12 kg, spremeniti frizuro in menjati stil oblačenja ...«

... je tokrat Kristyna. Kako se piše, ne vemo, poslikal pa jo je znani fotograf John Copeland. Doma ni iz kakšne vasi na obrežju reke Kongo v Afriki, ampak iz mesta ob Seini. Je torej Parižanka.

Tristo let bi bilo premalo za vse želje

Nekaj časa se mi je zdelo, da še nisem pripravljena na takšno predstavitev, kot jo prinaša Vestnikova priloga Pen. No, nazadnje sem le »popustila«.

Padla s češnje, si skoraj odsekala prst ...

Najprej lahko povem, da sem imela zelo zelo lepo otroštvo. Bilo je predvsem preprosto, kot so bila preprosta tista prva leta po drugi svetovni vojni. Še posebej zanimivo je bilo na paši v okolici mojega rojstnega kraja Iljaševci, kjer smo se zbirali

skoraj vsi otroci, se igrali razne igre, kurili ogenj ... Kmalu sem bila »usposobljena« tudi za rezanje povresel, ko je bila mlaček. To sem rada delala in prav tako me je veselilo, ko smo ročno želi. Jaz sem delala povresla, vezala in tudi nosila snope na kup. Hodila sem bosa in nič me ni pikalo po strnišču. Takrat smo si utrdili podplate na makadamskih cestah. Prav tako imam lepe

To je spomin z maturantskega izleta po nekdanji Jugoslaviji. Tedaj sem imela dokaj vitko postavo, ki sem jo skušala ohraniti približno do 40. leta.

Prva leta mojega učiteljevanja

- Poklic: učiteljica v pokoju
- Starost: okrog šestdeset let
- Teža: nekoliko preveč kot bi bilo prav
- Priljubljeno oblačilo: kratke hlače (če se le da)
- Mnenje o možu Borisu: je čudovit moški
- Krajsanje časa: slikanje na steklo, pesnikovanje, fotografiranje, rože ...

Bilo mi je eno leto, ko je nastal tale posnetek. Mislim, da sem zaprla oči zato, ker je preveč »blisnilo«.

Konjički, skrivnosti

V življenju me zanima veliko stvari. No, za šport ravno nisem, razen za hojo. Najrajši grem nabirat gobe ali na sprehod v gozd. Zanimam pa se za gimnastiko in rada plešem. Imam veliko konjičkov. Rada kuham, fotografiram, slikam na steklo, kvačkam, pletem, skrbim za rože (se z njimi tudi pogovarjam), delam na vrtu, pišem pesmi, zbiram posebne predmete v naravi ... Ustvarjam zase, za svojo dušo ter za darila svojcem, znancem in prijateljem.

Želim ...

*Želim te celo razgrniti,
plodna križevska ponjava,
izreči hvala, da daljava
tisočkrat prehojena že z bosimi nogami
vselej je branila usta pred okrutno bedo.
Želim zapeti pesem dedov,
babič in tetič
in s skromno prleško besedo
nazdravljam z vinom
zasadskih goric.
Želim odkriti vse sledi pozabljenih vonjav,
okus napetih njiv in brazd,
zoranih s konjsko vprego,
zapeti pesmi med zorečim klasjem,
čutiti vonje posušenih trav.*

spomine na jutranja opravila skupaj z mamo na vrtu ali njivi, in to še pred poukom.

Neprijetni dogodki pa so bili, ko sem padla s češnje, z višine okrog petnajst metrov, in se precej popraskala, ko sem si skoraj odsekala prst na levi roki, se zaletela v drevo, ko smo se kot otroci skrivali, ko sem padala s kolesom med učenjem ali divljanjem ... Zelo neprijetno sem se tudi počutila, ko sem v šoli dobila slabšo oceno kot pet. Če sem dobila štiri, sem se znala celo jokati. Učiteljev nisem krivila, ampak sem iskala krivdo predvsem pri sebi. No, to se ni zgodilo ravno dostikrat, kajti vse razrede sem izdelala z odličnim uspehom.

Čudovita leta

Mislim, da si ne bi mogla izbrati boljšega poklica, kot je učiteljski. Po končanem učiteljsku v Mariboru sem imela dve izbiri: ali učiti na osemletki na Razkrižju ali v Križevcih oziroma na podružnični šoli v Logarovcih. Odločila sem se za Logarovce. To so bila zame res čudovita leta. Prelepo je bilo življenje z vaščani. Pri vsaki hiši sem bila doma, sprejeli so me kot svojo. Medtem sem tudi spoznala Borisa in se poročila.

Po štirih letih dela v Logarovcih sem se preselila na matično šolo v Križevcih pri Ljutomeru, kjer sem poučevala zemljepis in družbeno-moralno vzgojo, vmes, po potrebi, pa še marsikaj drugega. Mislim, da me niso mogli pregovoriti edino za glasbeni pouk. Pojem sicer rada, z instrumenti pa sem skregana. Naredila pa sem sprejemni izpit oz. preizkus za violino.

Kot učiteljici mi je bilo skoraj vedno lepo, še zlasti v razredu med učenci. Še nekaj let po upokojitvi sem bila vznemirjena, ko sem zjutraj opazovala otroke, ki so šli v šolo. Vleklo me je, da bi šla tudi jaz z njimi. Imam občutek, da je še marsikaj ostalo v meni, v mojem srcu, česar jim nisem povedala.

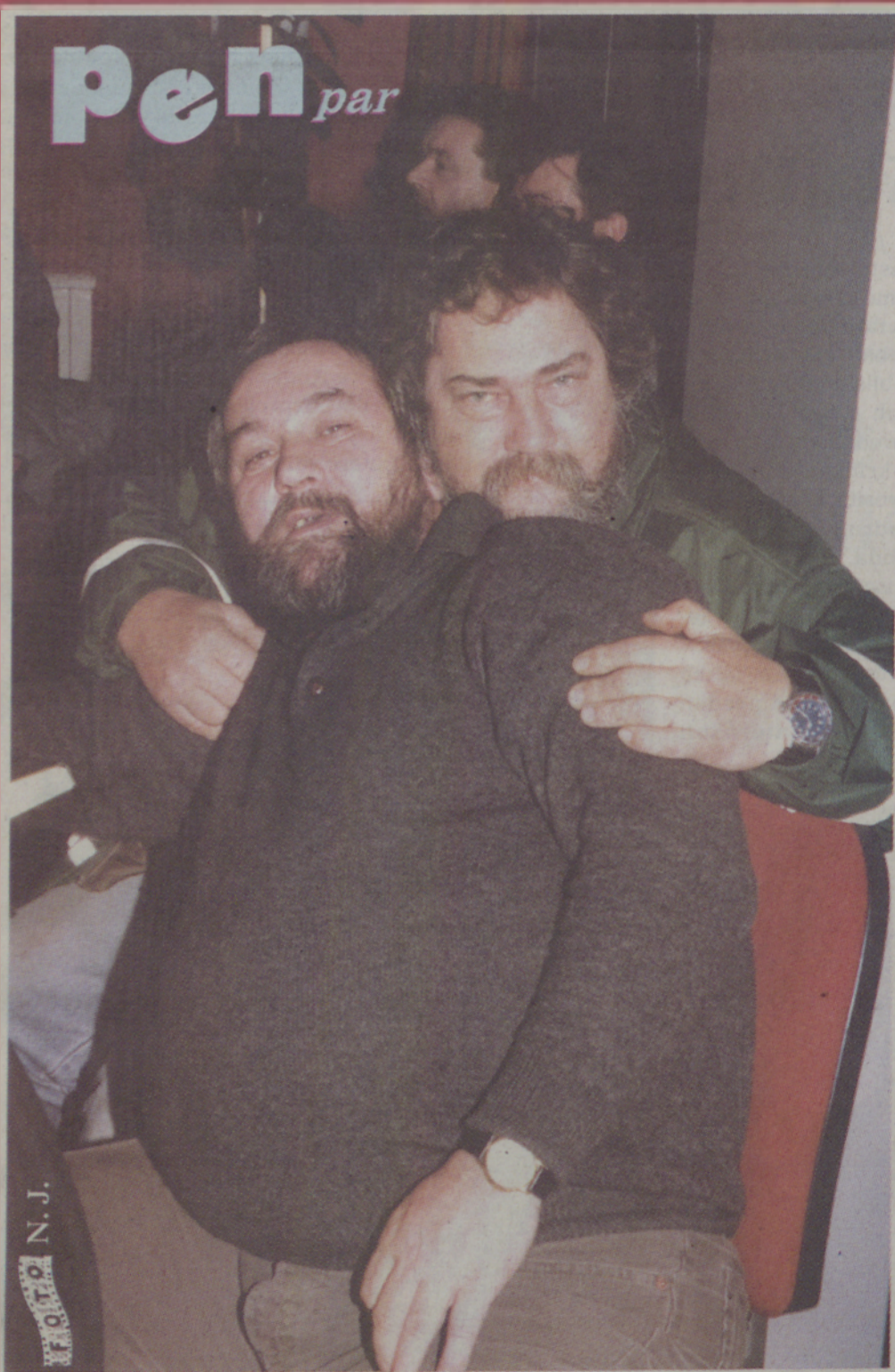
Navdušila sem se tudi za poslikavo steklenic. Potem ko jih nekaj časa opazujem, mi same sporočijo, določijo, kakšen naj bo motiv.

JOŽKO G. BISTRŠKI

To je **ona** mojih pesmi, ki sem jo posvetila domačemu kraju. Ali sem kakšno posvetila tudi svojemu možu Borisu, pa naj ostane skrivnost. Lahko pa izdam, da je čudovit, ker me razume, predvsem mene kot osebnost, moje čustvene muhe ...

Ob koncu naj še povem, da mi je lepo v življenju ter da imam še toliko načrtov in želja, da bi bilo tristo let premalo za njihovo uresničitev.

VLADIMIR DORA, direktor HKS Panonka (objet), in SLAVKO ŠVENDA, veterinar (objema), šta naš prvi Penpar. Upamo, da vam je ta vsaj tako všeč, kot so vam bile (nekdanje) Penelope. Če imate tudi sami podobno fotostvaritev, nam jo pošljite!